5 İkinciteşrin 1942 PERŞEMBE
YIL: 26*SAYI: 8880

İdare evi { Ankara cad. VAKIT Yurdu
Posta Kutusu: İst. 46
Telg. VAKIT İstanbul
Telefon { 24370 (İdare) 21413 (Yazı)

VAKIT

Hergün 6 Sayfa
Sayısı Heryerde 5 Kuruş

Milli Şef dinlerken
Yazan: SADRİ ERTEM
(Yazısı 3 üncüde)

Mısır cephesinde harekât sahasını tabii arızalariyle gösteren harita..

Vatandaşlara düşen vazife

Memlekette ıztırabı azaltmak, millet tahammülünü artırmak, muharebe dışında kalmak ve muharebeye girilirse şerefle, selâmetle çıkmak için tek çare resmî vazife sahiplerine ve en başta cümhuriyet hükûmetine candan yardım olduğunu aklı eren herkes bir an hatırından çıkarmamalı ve kendi muhitinde bulunan vatandaşlarına fırsat ve imkân buldukça en münasip şekilde bu hakikati anlatmalıdır

Yazan **Asım Us**

Cümhurreisimiz senelik nutuklarında harpten doğan olagan üstü şartlar altında memleketin maruz bulunduğu zorlukları Büyük Millet Meclisi kürsüsünden hiç bir devlet reisinin cesaret edemiyeceği şekilde çıplak olarak gösterdikten sonra alınması gereken tedbirler hakkında gerek hükûmete gerek Meclise direktifler verdi. Bu direktifler içinde hükûmete ve meclise ait işler olduğu gibi milli hayatta mevki alan her sınıf halk tabakalarına tevecciih eden vazifeler de vardır.

Memleketin dahili işlerini düzenlemek bakımından hükûmete düşen işler bilhassa şu sahalarda işaret ediliyor:

"Şuursuz bir ticaret havası, hakiki sebepleri çok aşan bir pahalılık belâsı bütün vatanımızı ıztırap içinde bulunduruyor. Bu halin umumî harpten doğan sebeplerini ve çarelerini Cümhuriyet hükûmetinin yüksek nazarlarına etrafile serip anlatacaktır. Millet vekilleri de millet ve memleket hayrına olan en isabetli tedbirleri bulacaktır..,

Bu sözlerin ne kadar haklı olduğunu isbat için yalnız büyük şehirlerde zeytinyağı ve pirinç gibi malların bugünkü fiyatlarına değil karne usulü tatbik edilmeyen vilâyetlerdeki ekmek fiyatlarını bile göstermek kâfi gelir: Filhakika bugün belli başlı buğday mahsulâtı olan Konyada ekmeğin 600 gramı 30, Karamanda 16, Eskişehirde 28, Akşehirde 26, Sivasta 25, Atalyada 17, Çankırıda 40 kuruştur. Bu rakamlar fırınlara belediyece verilip bu suretle fırınlardan ekmeklerin resmi fiyatı olan 600 gramlık ekmeğin falan belediye tarafından 16 kuruşa verildiği halde diğer belediyeler tarafından 40 kuruşa kadar yükseltilmesi ve hiç biri diğerine benzemiyen fiyatlarla satılmakta olması ticaret sahasındaki fiyat kargaşalığının acıklı bir misalidir.

Bu niçin böyle olmuştur? Bazı belediyeler acele davranıp kendilerinin ihtiyaçlarını vaktinde tedarik etmişler, aldıkları buğdayları ucuza mal edebilmişlerdir. Halka da şimdi ucuz ekmek vermektedirler, diğer yerlerde ekmek fiyatları ise iş adamlarının fazla tüccar hırsı ile beraber mahallî belediye idarelerinin tedbirsizliklerinin neticesi olarak buğday alış ve satışında manasız bir artırma sisteminin açılmış olmasındandır. Fakat bundan daha feci olan tarafı yukarıda bazılarını tesbit ettiğimiz resmî ekmek fiyatlarında değil kara borsadaki buğday fiyatlarındadır. Ve bazı yerlerde bu fiyatlar her türlü hesap hududunu aşan bir dereceyi bulmuştur.

Milli Şefimizin gene açıkça söylediği gibi ziraat mahsullerinin fiyatlarını makul surette artırmak hareketi hükûmetin isabetli teşebbüslerindendir. Dünya pahalılığının yükünü yalnız köylünün yüklenmesini istemek büyük haksızlıktır. Hem köylünün kalkınmasını temin etmek, hem de onu hadden aşırı fiyat hırsına kaptırmaktan korumak lâzımdır.

Acaba iktısadi hayat sahasında göze çarpan bu fiyat kargaşalığını nasıl düzenleyebiliriz? Hiç şüphe yok ki bu hususta hükûmetin yapacağı şeyler vardır Meselâ belediyelerce alınacak buğdayları bir elden tedarik etmek tedbirlerden biridir. Fakat her işi hükûmetten beklemek de doğru değildir. Her sınıf halk tabakalarının bu işde hükûmete yardım etmelerine ihtiyaç vardır. Memlekette ıztırabı azaltmak, millet tahammülünü artırmak, muharebe dışında kalmak ve muharebeye girilirse şerefle selâmetle çıkmak için tek çare resmî vazife sahiplerine ve en başda cümhuriyet hükûmetine candan yardım olduğunu aklı eren herkes bir an hatırından çıkarmamalı ve kendi muhitinde bulunan vatandaşlarına fırsat ve imkân buldukça en münasip şekilde bu hakikati anlatmalıdır.

Mısır cephesinde

Rommel ricat ediyor

Sol cenah şimdiden çekildi

Şimalde açılan gedik genişletildi

Kahire, 4 (A.A.) — Romel, umumî bir ricat hareketine başlamıştır. Sol cenahı evvelâ çekilmektedir. Müttefiklerin Derelangar, Munasib ve Himmeiat'ta bulunan mevzilerini bıraktıklarını bildirmektedir. Mu mevziler İngilizler tarafından işgal edilmiştir. Mihver şimalde de geri çekilmektedir, fakat buradaki çekilme yavaş yavaş yapılmaktadır. Bu bölgede, Sidi Abdurrahman yakınlarında çarpışmalar olmaktadır. Mihver kuvvetleri kıyı boyunca gitmekte olan yolu kullanmaktadırlar. İngiliz hava kuvvetleri, bunlara şiddetle taarruz etmektedir.

Alman son haberlere göre, şimalde, mihver hatlarında açılmış olan cebi sekizinci ordu genişletmiştir. Muharebenin âkıbeti, şimdi, zırhlı alaylara mensup askerlerin elinde bulunmaktadır. Kahirede olduğu kadar Londrada, fazla eyimser olmaya temayül yoktur. İlerde, daha bir çok şiddetli muharebelerin olacağı bilinmektedir

(Mısır cephesine dair diğer haberler 4 üncü sayfamızdadır.)

Çörçil bir nutuk söyliyecek

Amsterdam: 4, (A.A.) — D. N. B. İngiliz haberler ajansı, Başvekil Çörçil'in Avam Kamarasının toplantısından hemen sonra, harp vaziyeti hakkında mufassal bir nutuk söyliyeceğini bildirmektedir.

Ticaret Vekâletinin yeni bir tamimi

Müstahsil bölgeler belediyeleri fiyatları istihlâk merkezlerine bildirecekler

Bu sayede büyük şehirlerde fiyatların kontrolü kolaylaşmış olacak

Ankara, 4 (Vakıt muhabirinden) — Ticaret vekâleti, belediyelerin fiyat tesbitini ne şekilde yapmaları lâzım geldiğini tafsil eden bir sirküler hazırlayarak vilâyet ve belediyelere göndermiştir. Bu yeni tamimde belediyelerden aşağıdaki hususlara itina edilmesi istenmektedir.

Müstahsil bölgelerdeki belediyeler mahallî toptan satış fiyatlarını muntazaman takib edecekler ve her hafta tanın perşembe gününe ait mahallî

(Devamı Sa. 4 Sü. 6 da)

Vilâyetin üç tebliği:

Lokantalarda karne ile de ekmek verilmiyecek

Herkes ekmeğini beraberinde götürmeğe mecbur

(Yazısı 2 ncide)

Ankara suikastı muhakemesi

Maznunlar "reddihâkim" talebinde bulundular

BU TALEP HAKKINDA KESKİN AĞIR CEZA MAHKEMESİ KARAR VERECEK

Ankara, 4 Vakıt muhabirinden) — Suikast muhakemesi dosyasını tetkik ederek maznunların reddi hâkim talepleri hakkında karar verecek olan tetkik mercii Keskin ağır ceza mahkemesi olarak tayin edilmiştir.

(Dünkü celsenin tafsilâtı 5 inci sayfamızdadır)

Doğu cephesinde durum

GROZNİ PETROL SAHASINA GİDEN DEMİRYOLU TEHLİKEYE MARUZ...

Alman genelkurmay başkanının değiştirildiği Londradan bildiriliyor

Stalingradın dış mahallelerinde mevzi almış Alman askerleri..

Berlin, 4 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Batı Kafkasyada ve Terek kesiminde şiddetli muharebeler devam etmektedir. Savaş tayyarecileri Tuapse limanına tesirli hücumlar yapmışlardır.

Stalingradda temizleme savaşlarına devam edilmiştir Bu münasebetle mukavemet etmekte bulunan bir düşman grupu kuşatılmıştır. Sovyetlerin karşı taarruzları akim kalmıştır.

Pike bomba tayyarecileri Volga dirseğinin batısında asker toplulukalrına hücum etmişlerdir Şehrin şimalinde karaya asker çıkarmak için yaptığı muvaffakiyetsiz bir teşebbüste düşman yeniden bir topçeker kaybetmiştir

Don cephesinde Macar kıtaları nehri geçmek için yapılan müte-

(Devamı Sa. 4 Sü. 4 de)

Milli Şefin tarihî nutku

Bütün dünya matbuatında takdirkâr akisler uyandırdı

Stokholm, 4 (A.A.) — Afton Bladet gazetesi Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışı münasebetile neşrettiği bir makalede akıllı ve azimli bir devlet reisi olan İnönünün İsveçte dahi dikkatle okunması lâzım gelen bir nutuk söylediğini kaydediyor:

"İnönü tarafsızlık yollarının dikenlerle örülü olduğunu söylemiştir ki bu bizim tecrübelerimize de uymaktadır. İstikbal tehdit edici bulutlarla kapalıdır. Vaziyetin ani gelişivermesi her dakika mümkündür. Tabii İsveç gibi Türkiye de enflâsyon cereyanlarile mücadele halindedir. Şu farkla ki Türkiye hakiki bir sefalet teşkil eden yiyecek yoksuzluğu ıztıraplarını çekmiyor...

Hes meselesine dair yeni ifşaat

Hitler

Muavinini sulh şartlarını bildirmek maksadiyle göndermiş

Sulh şartları nelerdi ?

(Yazısı 2 nci sayfada)

Bir şirket basıldı

Saklanan mühim miktarda manifatura eşyası müsadere edildi

(Yazısı 3 ncüde)

Valinin başkanlığında yapılan toplantı

İhtikârcıların isim ve adresleri gazetelerle ilân edilecek

Evvelki akşam belediyede vâli Lütfi Kırdarın başkanlığı altında saat 21 e kadar devam eden bir toplantı yapılmış. İstanbulun iaşesi ve ihtikârla mücadele işlerine ait mühim meseleler görüşülmüştür. Toplantıya dün sabah vilâyette devam edilmiştir.

İctimalara, vâli muavini Ahmet Kınık, belediye reisi muavinleri, belediye teftiş heyeti reisi Necati Çiller ve iktisad müdürü Saffet Sezen iştirâk etmiştir.

Vâli evvelâ, Pazar günü Halk birliklerinde yaptığı teftişlerde gördüğü aksaklıkları ve bilhassa birlik lerde kayıtlarının düzgünlüğü hususunda arzu edilen intizamın acele temin edilebilmesi için lâzım gelen tedbirleri mesai arkadaşlarına izah etmiştir. Birliklerin kayid ve tevziat işlerini daha sıkı bir mürakabe altında yapabilmeleri için birlikleri teftiş maksadile ikişer üçer müfettişli grupların birliklere gönderilmesi ve 48 saat zarfında hazırlanacak teftiş raporlarına göre, hareket edilmesine karar verilmiştir.

Bundan sonra yeni kartların tevzile İstanbulun günlük ekmeklik ununun ne kadar tasarruf yapıldığını tetkik edilmiş ve şimdiye kadar günde toprak ofisinden İstanbulun ihtiyacı için alınmakta olan 3200 çuval yerine 2700 çuvallık sarfiyat olacağı ve bu suretle günde 500 çuval un tasarruf edileceği görülmüştür. Son olarak ihtikâr mevzuu ele alınmış, muhtelif esaslı yiyecek maddeleri üzerinde ihtikâr yapan tüccarların vaziyetleri gözden geçirilmiş, milli korunma kanunu hükümlerine göre hakların da takibat yapılabileceklerin listeleri hazırlanmıştır.

Pirinç, Zeytinyağı, ve bakliyat üzerinde yaptıkları vurgunculukla durumları muhtekir addedilebilecek lerin isimleri ve adresleri adli veye verileceği gibi, gazetelerde de neşredilecektir.

— 33 —

— Evet, onlardan biri!

Cevabını veriyordu. Fakat hangisi?... İkisinin de ziyaretleri beni mruhumda ayni tesiri yapacaktı; çünkü mutlâka ayni maksatla gelmiş olacaklardı; ayni mevzu üzerinde konuşacaklardı.

Yerimden kalktım, odamda, düşünceli, aşağı yukarı dolaştım; sonra neferime dönerek dedim ki:

— Kendisine söyle, ne istiyorsa ya sana söylesin, yahut bir kâğıta yazsın!

Emirberim gitti.

Aşağıda kadınla münakaşe ettiğini duyuyordum, fakat ne söyledikleri anlaşılmıyordu.

Askerlik ve çetecilik hayatımda kadınla karşılaşmaktan, hele konuşmaktan daima sakınmıştım. Ben de öyle bir iman vardı ki:

— İnsanı şaşırtan mahlûk kadındır. Hattâ şeytan denilen ve her şeyimizi bozan mahlûk da kadından başka birşey değildir.

Halbuki, kızlar ve kadınlar zabit üniformasına bayılırlar! Çetecilik hayatında her gittiğim yerde birkaç kadın elde etmek mümkündü. Kumanda ettiğim cinsten basit insanlara göre erkekliğin en parlak vasfı kadınlara tenezzül etmemek, onlara kıymet vermemekti. Benim bu prensibim onlar üzerinde o kadar kuvvetli ve iyi bir tesir yapıyorduki... Onlarca bir kumandanın cesaret ve namusuna ancak kadınlarla düşüp kalkmadığı zaman güvenmek mümkündü..

Emirberim odama geldi:

— Size söyleyecekmiş beğim.. Başkasına söylemezmiş. Sizi görmek istiyormuş!

Nefer kızmıştı; benim hiddetimden cesaret aldı; cevap vermek için düşünmemi de fırsat bildi; hiç âdeti olmadığı halde dudak bükerek ilâve etti:

— Hem de, çabuk olun, diyor! Vakti yokmuş!..

Kızmakta hakkım vardı. O kadar dik başlı, kurt yürekli erkekler benim sözlerimi dinlesinler de bir kadın karşı koysun!

— Allah bunların belâlarını versin!

Diye bağırdım.

Senelerdenberi hiç yapmadığım birşeyi bugün yaparak prensip ve ahlâkımı bozacak; adamlarımın önünde haysiyetimi kıracaktı; belki otoritemin sarsılmasına sebep olacaktı. Onlar işin aslını bilmiyecekler ve dedikodu yapacaklardı:

— Deli Kemal bey bir kadınla odasına kapanmış!

Hele bu ihtimal bana hepisinden ağır geliyordu.

Neferime dedim ki:

— Git ona söyle, kumandan hastadır, kimseyi kabul etmiyor!

Büsbütün kızğın, odamın döşemelerini topuklarımla delmek ister gibi aşağı yukarı dolaşmağa devam ettim. Bu da normal bir vaziyet değildi; ne kadar heyecanlı, ne kadar mühim hâdiselerle karşılaştığım halde bu derece kızdığımı hatırlamıyordum.

Emirberimle meçhul kadının sesleri odama kadar geliyor ve gittikçe yaklaşıyordu:

— Olamaz, hanım! Sonra kumandan bana ne yapar?

— Yol ver diyorum sana.. Dokunma bana..

— Fakat yalvarırım hanımcığım, bey kızar! Vallahi olmaz! Allah aşkına durun!

Dışarı çıktım. Merdivenlerin ortasında, kadının yolunu kesen Dursunu ve onu dinlemiyerek yukarı gelmek isteyen kadını gördüm. Kenarda birkaç kişi onlara bakarak gülüyorlardı. Sahnenin gülünç tarafı da yok değildi. Beni görünce sustular ve hemen ortadan kayboldular!

Neferin dediği gibi, kadının yüzünde kalın bir peçe ve sırlında bol bir çarşaf vardı. Fakat hareketlerinden onun dinç, kuvvetli, güzel ve olğun bir kadın olduğu anlaşılıyordu.

Birdenbire onun sesini pek yakından duymak bana bütün esrar perdesini birden kaldırdı.

Bu kadın Vedide idi.

Vedidenin burada ne işi vardı! Kocasına yahut ailesinden birine ait bir ricası mı vardı? Yardım mı istiyecekti?

Yapacaktım, onun istediği herşeyi yapacaktım. Yalnız bir an evvel buradan çıkıp gitmek, bir daha görünmemek şartile..

— Dursun!..

— Efendim!

— Bırak gelsin!

Kadın önde ve Dursun arkada merdivenleri çıktılar. Onu tanımamış göründüm. Odama çekildim.. Masamın başına oturdum, başımı eğdim ve yazı yazar gibi yaptım.

Onun oda kapısından girdiğini kaşlarımın altından ayaklarını gördüğüm zaman anladım. Başımı kaldırmadan, hiç halimi bozmadan, gayet ciddi bir sesle sordum:

— Hanım, ne istiyorsunuz, çabuk söyleyiniz!

— ....

— Niçin susuyorsunuz; çabuk söyleyiniz! Vaktim yok diyorum size...

Kadın geri döndü, kapıyı kapadı, bana doğru iki adım attı. Masamın karşısına gelmek üzere idi.

— Dursun!..

Neferim hemen göründü:

— Efendim!

— Şu dolapta bir yığın evrak var; onları burada ve şimdi düzene koy!

— Peki beyim!..

Vedidenin siyah çarşaf içinde titrediğini farkettim. Ona başımı önüme eğmiş olarak tekrar sordum:

— Ne istiyorsunuz? Daha söylemiyecek misiniz?

— ....

— Mademki, söyleyecek birşeyiniz yoktu, niçin geldiniz?

En sonra çenesi açıldı, sesi hâlâ o eski musiki, o eski tazelikle dolu idi:

— Söyleyeceklerimi yalnız sizin bilmeniz lâzım!

Dedi.

Ona karşı koymak, istediğimi herhalde yaptırmak azminde idim:

— Burada yabancı yoktur. Emirberim sağır ve dilsizdir! Çekinmeyiniz!

— Siz beni tanımadınız mı?

Yalan söylemek zor geldi:

— Tanıdım, fakat bunun bana faydası yoktur. Ben sizi, yeniden tanışmak için değil, derdinizi dinlemek için kabul ettim. Hem de istemiyerek, zorla kabul ettim.

Titriyordu. Beyaz, güzel ellerini uğuşturuyor, sık sık nefes alıyordu.

Birdenbire peçesini kaldırdı.. Yüzü, bütün nefis ve göz alıcı çizgileri, renkleri kadınlığile buluttan sıyrılan bir güneş gibi parladı; gözleri nemli idi. Benden izin olmağa lüzum görmeden ve kendisine vekâlet vermişim gibi neferime dönerek:

— Oğlum, bırak onları da buradan git; kumandan beyle yalnız görüşeceğim!

Dedi.

Dursun bana baktı; ben heykel gibiydim. Kadına baktı, sonra elindeki kâğıtları bıraktı, yürüdü, kapıdan çıktı.

Vedide kapıyı neferin arkasından kapadı; birdenbire bana döndü. Pelerinin önünü ısrarla çenesine kadar kaldırmaktan ve sım sıkı örtünmekten vaz geçti; gözleri büsbütün nemlendi ve bulandı. Dudakları büküldü. Yüzünde en kuvvetli keder çizgileri birdenbire belirdi. Kollarını bana uzatarak adetâ koştu; önümde dizleri bükülerek, boynunu bükerek:

— Kemal!.. Kemal!.. Beni effet!..

Dedi.

İçim yanıyordu. Onu bu vaziyette, düşkün ve yalvaran bir halde görmekten vahşi ve sonsuz bir haz duyuyordum. Bir gecesi için bütün bir ömrün feda edilmesine değen bir kadın karşısında idim, fakat aramızda kin, nefret, vazife aşkı vardı.

Ayağa kalktım:

— Sizi bir zamanlar tanımıştım, fakat unuttum ve şimdi tanımıyorum! Neyi affetmemi istiyorsunuz? Suçunuz nedir?

Dedim.

(Devamı var)

Vecizeler

YAZAN: M. CEMİL PEKYAMŞ

* Teneffüse salih hava 10 kilometre derinliğindedir. Bu miktar hava insanlar daha çok ta olsa idare eder; çünkü bozuk havayı ağaçlar islâh etmektedir.

* "Teneffüste şehik hayatı uzatır, zefir insanı rahatlandırır,, demekki, uykuda iyi kötü bir hissimiz var; yaşanıyorsa vücudlarımızın eczası değiştiği halde benlikle rimizi unutmayacak sâbit bir vasıtaya malikiz demek olmaz mı?

Rusya niçin dayanıyor?

Yazan
Recai DIBLAN

Sovyet Rusyanın harici bir tazyik altında derhal yıkılacağı kanaati yalnız Mihver lehtarlığından ileri gelmiyordu. Demokrasi tarafında da mühim bir kütle Rus mukavemetinden şüpheli idi. Almanyanın Rusyaya taarruzunun ertesi günü beyanatta bulunan Çörçilin (Staline başına geleceği vaktile haber vermiştim) sözlerindeki (başına gelecek) kısmı pek manalı idi. Gene geçen yaz Vilkinin (Rusya eylûle kadar dayanırsa demokrasi kazanacaktır) sözlerindeki ifade mukavemeti kâti göremiyen bir manayı havi idi.

Rusya bir çok kanaatlerin hilâfına olarak büyük bir mukavemet göstermiştir, bir buçuk yıla yakın bir zamandanberi dayan - maktadır ve yakında mukavemetinin sona ereceğine dair hiç bir alâmet yoktur.

Bu mukavemetin sırrı nerededir? Bu suale cevap vermek için başka bir sual vazetmek icap eder: Komünizm niçin İtalya, Macaristan, Almanya, Fransa, ve İspanyada tutunamadı?

Birinci Büyük harpten sonra Avrupanın hassaslaşmış ruhu bir çok sarsıntılar geçirdi. Yer yer şiddetli komünizm emareleri baş gösterdi. İlk imtihanı Macaristan geçirdi, komünizm hareketi önlendi, geleneğe uygun rejim vaziyete hâkim oldu. Mussolininin İtalyada Faşizmi kuruşu komünizmle hayli çetin bir mücadele neticesidir. Almanya Nasyonal sosyalizm tessüsüne kadar sarsılmış komünizmden kendisini ancak 1933 ten sonra kurtarabilmiştir. İspanyadaki istikrarsızlık ise pek yakınlarda sona ermiş bulunuyor.

Görülüyor ki Avrupa birinci cihan harbinde nsonra nasyonalist ve enternasyonalist cereyanlar arasında hayli sarsılmış neticede milliyetçi unsurlar her memlekette birer birer vaziyete hâkim olmuşlardır. Yalnız bir memlekette, Rusyada Karl Markstan inbat kabiliyeti alan enternasyonalist ceryan tutunabildi. Niçin orada tutunabildi? Bu sualin cevabı bugünkü Rus mukavemetinin sırrını çözer Çünkü bu rejim Rus halkına uydu. Her şeyden evvel şunu söylmek gerektir ki bugünkü Sovyet rejimi Karl Marksın komünizmi değildir, devlet kapitalizmidir. Rusyada halk komünizme uydurulmamıştır, komünizm halka uydurulmuştur. Bu itibarla Rusyada devlet kapitalizmi diye ifade ettiğimiz rejim komünizmin tadil edilmiş br şeklidir. Bu rejim ferdi mülkiyeti ilga ve enternasyonali tahayyül bakımından komünizm - dir. Fakat ameleyi hâkim kılmadığı için komünizm değildir. Devlet kapitalizmi diye adlandırılmasının sebebi de amele yerine her şeye devleti hâkim kılmasından dır.

Komünizmi Rusyada yerleştir - mek istiyen Lenindir. Fakat kısa bir tecrübe Karl Marks muhayyilesi mahsulünün Rusyada yadır - ganacağını göstermiştir. Bu itibarla Stalin rejime diktatöryal bir mahiyet vermiş, amele yerine devleti hâkim kılmıştır. Bu tadilât Rus halka pek uymuştur. Çünkü Ruslar çarlık zamanında da çalışdıkları toprağın sahibi değillerdi. Rusyada o vakitler toprak saray mensuplarının, baronların elinde idi. Bunlar geniş sahalara sahip oldukları için arazi umumî nüfusa nisbetle pek az şahsın elinde idi. Köylü boğazını güçlükle doyuran miktarla iktifaya mecbur - du. Servet arazi sahiplerine akardı. Gerçi on dokuzuncu asırda köy yüyü çalıştığı malın sahibi yap - mak için bazı tecrübeler yapıldıysa da bunlar rencper sınıfı daha ziyade tazyik etmekten başka işe yaramadı. Demek ki Rus halkı ferdi mülkiyeti zaten tanımamıştı. Halbuki diğer Avrupa memleketleri feodalizmin yıkılmasile ferdî mülkiyet zevkini çoktan tatmış - lardı. Bu suretle ferdî mülkiyet zevki hayli eski olan bir İtalyada bir Macaristanda komünizmi te - sis bir Alp nebatını hattı istivaya dikmek kadar beyhude idi.

İşte Sitalinin kurduğu rejim Rus halkının geleneğine pek uygun - du. Rus köylüsü gene yorulmadan çalıştı. Fakat şu farkla ki bu defa Servet baronların birer sefahat ve israf kaynağı olan saraylarına değil devletin kasasına aktı. Devlette bu servetin tahminlerden çok daha ziyadesini her nevi harp malzemesi imaline tahsis etti. İşte bu hakikate Rusların vatan müdafaası harbi yaparak çarpıştıkları vâkıasını da ilâve edince beklenmedik Rus mukavemetinin manası anlaşılır.

Bulmaca

Soldan sağa:

1 — Boş ve manasız, 2 — Yok etmeklik, İngiliz kadını, 3 — Süslü çanak, fabrikaların yaptığı, 4 — Yokuşun aksi, alfabede bir harfin okunuşu, 5 — Bir hayvanın yavrusu, mektepli, 6 — Dünya, yükseklikler için kullanılan bir tâbiri, 7 — Bir ırk, ince tahta, 8 — Bir tutam zaman, Romada bir saray, 9 — Zan neden, budala, 10 — Toprakta bulunan şeylerden nota, 11 — Şarkı söyliyen kalabalık, elin bir kısmı.

Yukardan aşağıya:

1 — Büyük çiviler, 2 — Bir coğrafya tabiri, meydan, alfabeden iki harf yanyana, 3 — Durum, bir emir, 4 — Eski Mısır mâbudlarından, Japon imparatoru, 5 — Bir hayvan, büyük anne, Anadoluda meşhur bir harabe, güzel, 7 — Eski talihsiz şehzadelerden biri, fakat, 8 — Evin kısımlarından, tarladaki buğday mahsulü, her zaman içtiğimiz şey, 9 — Ses veren şeylerden, bir emir, 10 — Yeni işe başlıyanlar, 11 — Eşkiya kumpanyası, neşeli.

Fransada tedhiş hareketleri büyüyor

On şehirde bombalar atıldı

Vişi, 4 (A.A.) — Paris matbuatına göre, İngiliz tayyareleri son zamanda Fransanın işgal altında bulunmıyan kısmındaki tedhişçiler için infilâk maddeleri, silâhlar ve cephane atmışlardır.

Nevyork, 4 (A.A.) — Vişiden alınan haberlere göre, dün gece Limojda birkaç bomba patlamıştır. Bir kişinin öldüğü, birkaç kişinin de yaralandığı söylenmektedir. Bombalardan biri Dorio'nun karargâhının kapısının önünde patlamıştır.

İnfilâk neticesinde bombayı koyan tedhişçi de ölmüştür. Elli kademlik bir sahada bütün binaların camları kırılmıştır. Pek kalabalık olan bu sokakta seyrüsefer durmuştur. Bombalardan birçoğunun saatli bombalar olduğu zannedilmektedir. Fransız radyosu tedhişçilerin yahudi komünistler ve dö Gol taraftarları olduğunda ısrar etmektedirler. Fakat polis Vişide bulunan United Press muhabirine tedhişçilerin hüviyetleri tesbit edilemediğini söylemiştir. Bu münasebetle Dorio taraftarlarının bugün burada bir kongre akdetmeyi kararlaştırmış oldukları hatırlatılmaktadır.

Niste gece yarısından bir kaç dakika sonra sahibi İtalyan olan bir garajda bir bomba patlamıştır. Hasarat ehemmiyetlidir. Aynı sokakta patılan ikinci bir bomba sahibi Dorio lejyonuna mensup olan Royal kahvesini tahrip etmiştir.

İşgal altında bulunmıyan Fransanın 10 büyük şehrinde de bombalar patlamıştır.

Vişide bütün şehir halkını uyandıran iki müthiş infilâk olmuşsa da hiçbir yangın çıkmamış ve hastahane arabaları harekete geçirilmemiştir. Şehir tamamiyle karartılmıştır. Evvelce iki defa taarruza uğramış olan Dorio'nun karargâhı bu sefer tamamiyle harap olmuştur. Polis bir komplo karşısında bulunulduğundan şüphe etmemektedir. Çünkü 10 büyük şehirde bombalar aynı saatte patlamıştır. Bu bombaların da aynı modelde oldukları tesbit edilmiştir. Tedhişçilerin Dorio partisi ile lejyonunu hedef tuttukları aşikârdır. Bir ihtiyat tedbiri olmak üzere geçen hafta polis Vişinin otellerinde ve pansiyonlarında araştırmalar yapmış ve 50 bin ziyaretçinin hüviyeti tesbit edilmiştir. Dün bütün gün polis Vişiye gelip gidenleri nezaret altında bulundurmuştur. İstasyonlarda 3 bin yolcunun hüviyet varakaları dikkatle tetkik edilmiştir.

Liyonda da bombalar patlamışsa da henüz tafsilât alınamamıştır.

Kıbrıs üzerinde bir Alman keşif tayyaresi

İskoça: 4, (A.A.) — Bu sabah düşmanın bir keşif uçağı ada üzerinde yüksekten uçmuştur. Uçaksavar bataryaları faaliyete geçmiştir. Bomba atılmamıştır.

Ne dememeli ?

Mısır hareketlerini bildiren telgraflarda bazı yer adları bunları kendi şivelerine uyduran yabancı ada ve imlâlara göre yazılıyor.

Bunlardan biri de (Bir) le başlayan yer adlarıdır. Bu kelime (bir) değil, (bi'r) dir, (kuyu) demektir ve bizim dilimiz (bir) diye döndüğü gibi, (bi'r) demeye dahi döner.

Böyle yerlerde (bi'r) demeli, (bir) dememeli.

Bulgar Harbiye nazırının beyanatı

"Bulgar ordusu silâh elde bekliyor,,

Budapeşte: 4, (A.A.) — Bulgar harbiye nazırı M. Michof, Sofyada Macar hükûmet gazetesi Fueggetlen sek'in mümessiline verdiği bir demeçte ezcümle şunları söylemiştir:

"— Bulgar ordusu, yeni Avrupa hizmetinde kendisine düşen hususî vazifeleri müdriktir. Binaenaleyh silâh elde hazır duruyor. Şimdi ve istikbalde vazifesi olan şeyi yapmaktadır ve yapacaktır.. Sonunda kazanılacak muvaffakiyete katiyetle güvenmektedir.

Macaristan gibi bir orduya sahip olan millet, istikbale emniyetle bakabilir. Bulgar mahfilleri Macarların şark cephesindeki hareketlerini sempatik bir dikkatle takip etmektedirler.,,

Hes meselesine dair

Ankara, 4 (Radyo gazetesi) — Geçen sene tayyare ile İngiltereye giderek orada esir kalan Alman başvekil muavini Hes'in vaziyeti hakkında İngilterede yeni ifşaatta bulunulmuştur. Bir demeçte bulunan Glaskov belediye reisinin sözlerine göre Hes İngiltereye Hitler tarafından sulh yapılması için İngitlerede zemini yoklamak vazifesile gönderilmişti. Bununla beraber resmî bir vesikayı hâmil değildi ve kırk sekiz saat zarfında döneceğini umuyordu. Hes tarafından ileri sürülen Alman sulh şartlarının esasları şunlardı:

Eski Alman müstemlekelerinin iadesi, Filistin Suriye ve diğer bazı memleketlerin Almanyaya verilmesi, Süveyş kanalının Alman ve İtalyan kontrolüne geçmesi...

Vilâyetin Tebliği

Vilâyetten tebliğ edilmiştir:

İstanbulda muvakkat karne yalnız üç yerden verilecektir. Beyoğlu, Beşiktaş tarafında oturanlar ve Galata yolcu salonundan gelenler muvakkat karnelerini Galata yolcu salonu ekmek bürosu şefliğinden,

İstanbul tarafında oturanlarla tren, otobüsle Sirkeciye gelenler Eminönü kaymakamlığındaki Sirkeci yolcu ekmek bürosu şefliğinden,

Kadıköy, Üsküdar ve havalisinde oturanlarla Anadolu demiryolu tarikile İstanbula gelenler karnelerini Haydarpaşa garında bulunan yolcu salonu ekmek bürosundan alacaklarından müracaatları buralara yapılması tebliğ olunur.

Memur karneleri

Memurlar için daire ve müessseseler tarafından alınan ekmek karnelerinin mahsup muamelesi tebliğat mucibince bordroları kaza, nahiye, ev adresleri ve karne numaraları gösterilmek üzere tasnif ve tasdik edilerek beyannameleri ile birlikte en geç ayın altmıncı günü akşamına kadar belediyedeki ekmek bürosuna getirmeleri tebliğ olunur.

Lokanta ve birahanelerde ekmek verilmiyecek

İstanbulda bulunan bilûmum lokanta birahane gazino ve emsali gıda maddeleri satan müesseseler ve seyyar satıcılar müşterilerine karne mukabilinde olsa dahi ekmek vermiyeceklerdir. Vatandaşlar bu gibi yerlere ekmeğini bizzat getireceklerdir. Aksi hareket edenler hakkında takibat yapılacağı tebliğ olunur.

ŞPOR

Pazar günü yapılacak maçlar

İst. Futbol Ajanlığından:

Fenerbahçe stadı:

Saat 11 Beykoz - Süley... Hâkem: A. Adem, Reşat, ... Saat 13, G. Saray - Kasımpaşa ... kem: Adnan, Semih, Halit ... 15 Fenerbahçe - İst. Spor, ... Şazi, Mustafa, Neşet.

Şeref satdı:

Saat 13 Taksim . Vefa. ... Tarık, Hayati, Sadık. Saat 15 ... şiktaş - Davutpaşa. Hâkem: ... dun, Bülend, Müeyyet.

Fatih Stadı:

Saat 9 Topkapı . Kurtuluş ... kem: Necdet, Zeki, abahattin ... at 11 Demirspor - R. Hisar ... kem: H. Gâlip, Lütfi, Fazıl ... 13 Unkapanı . Beylerbeyi ... Selâmi, Rıza, Baha. Saat 15 ... - Alemdar. Hâkem: Şekip ...

Sahte kinin yapanlar yakalandı

Emniyet kaçakçılık şubesi ... murları, bir müddettenberi ... ve İstanbul piyasalarına ... kutular içinde ve sıhhi ... rin fırmalarını havi kinin ... ri takibe başlamış ve nihayet ... sahte âmilleri meydana ... ğa muvaffak olmuştur.

Bunlar Tahtakalede Mekte... kağında 16 numaralı evde ... Şahapla karısı Fatma ve ... dında diğer bir kadındır.

Şahap, Tahtakaledeki ... Kasımpaşada Zindan arkasında ... numaralı evi bir imalâthane ... ne sokmuş, buralarda bir ... sisat vücude getirerek bin... tu sahte kinin imal etmiştir.

Dün her iki evde yapılan ... tırmada 2000 kutu sahte ... lunmuş, müsadere olunmuştur ... meyanda birçok âlât ve ... ele geçirilmiştir.

Suçluların bu üç kişiden ... olmadığı sanıldığından tahkikat ... rinleştirilmektedir.

Bir çocuk tramvay altında ezilerek öldü

Dün Kadıköyünde feci bir ... olmuş, bir çocuk tramvay ... parçalanmak suretile ölmüştür.

Kaza Fener yolunda cereyan ... miştir. Vatman Hamdi idaresindeki tramvayla caddeden bir ... 16 yaşında İsmet adında bir ... karşıya geçmek istemiştir ... yın önüne düşmüştür.

İsmetin başı tekerlekler ... ezilmiş, çocuk derhal ölmüştür.

Vak'aya müddeiumumilik ... muştur, vatman yakalanarak ... kikata başlanmıştır.

Bir kadın denize düştü

Dün sabah saat 9.45 de ... den Haydarpaşa. Kadıköye ... ket eden Moda vapuru Harem ... lesi önüne geldiği sırada, 21 ... larında bir kadın denize düşmüş ... tür.

Vapur derhal durdurulmuş ... dın kurtarılarak Haydarpaşa ... ne hastahanesine kaldırılmış ... Tahkikat sonunda kadının ... olduğu ve eskiden Medhi ... bir maliye memurunun karısı ... ğu anlaşılmıştır.

Küçük bilgiler:

Üsküdarda Şemsipaşa semtini ... lirsiniz. Oradaki Şemsipaşa ... de mimârisindeki zerafetle ... zin gözü önünde.. Evkafın ... zel eseri kurtardığını takdir ... görmüşüzdür; fakat bu Şemsi... şa kim?

Şemsipaşa İsfendiyar oğulları... dan Kızıl Ahmedin torunudur ... nuni Sultan Süleyman zamanında ... saraydan yetişmiş. Anadolu, ... Beylerbeğilerindendir. Şairdir ... li 375 yıl olmuştur. Şu beyit ... bir ğazelindendir:

Bihamdillâh, açıktır, Şem... âyine-i kalbim:
Cihan mir'âtının az çok ... var, benim yoktur.

Bağdadlı Rûhi'den:

Şâir olmak kati müşkildür ...
Söylemekle bir iki beyt ...
Şi're taklid eder o! denil...
Bulamazsın, arasan bir ...

POLİTİKA

Millî Şefi dinlerken

II

Bize göre politik dünya

dutlarımızın dışında gözümüz yoktur. Fakat bizim dünyada tahakkukunu istediğimiz bir politik dünya ümüz vardır. Bu görüş şöyle hülâsa edilebilir: r müstakil ve haysiyetli bir hayata sahip olmalıdırlar!

Yazan: **SADRİ ERTEM**

"Milletlerin, küçük, büyük, hepsi için yeryüzünde istiklâl ve haysiyetle yaşamak imkânı sabit olacaktır. Bizim milletlerarası siyasette daima esas prensipimiz olmuş olan bu gâyenin, en insafsız mücadelelerden sonra olsun, kabul edilmesinden büyük sevinç duyacağız.„

İSMET İNÖNÜ

— Meclisin açılış nutkundan —

utlarımızın dışında gözü- yoktur. Fakat millî hudutları inkişaf etmek, insanlığın güzel bir parçası olmak is- Türkiyenin politik bir dün- rüşü vardır. Bu görüşe göre lanmış bir dünya görmek e- dir. Bu emeli iki kelime ile mak mümkündür: Milletlerin li!

vi haklı milletlerden mü- bir dünya mesut olacaktır. danberi fikir adamlarının, letlerin hâfızalarında yaşat- altın çağ geride, tarihin da değil, gelecek günlerin dedir.

ya müsavi haklı milletler girdiği zaman insanlar için yaşamağa değer bir kıymet tır. Müsavi milletlerden mü- bir politik dünya tasavvu- ütopi değildir. Fikir tarihi- mühim bir kısmını ütopiler teş- ler.

ların hakikati göremedik- ona varmak için ruhlarında bulamadıkları zamanı ken- attıkları hulya cennetleri Müsavi haklı milletlerden kep bir politik dünya bir değildir. İnsan kafasının bir cennet hayali değil- Beşeri tarihin, beşerî oluşun der olan bir merhalesidir.

lelerden imparatorluklara beşeriyet her türlü macera- ve hepsini insan kudre- bıraktı. Ve hepsi de ta- oldu. Bugünkü mücadele- imparatorluklarda dünya- olma davası esastır. Fa- eden harp artık dün- tek iradeye veyahut birkaç kumandası altında yü- ceğini isbat ediyor.

taraftan bugünkü harbin ığı manzaralar bir yandan zayıf sayılan camiaların kal- hususunda gösterdikleri cehidden sonra dünyanın irade hâkimiyetine boyun eğ- ceğini sarahatle anlatıyor. Dö- kanlardan yeni bir çağ do- r. Biz bu çağın ışıklarını gö- ruz. Bu çağ bize yabancı de- dir. Biz bu çağın kapısını aç- İstiklâl harbi müsavi haklı yaratmak için kan dökmek ekti.

Lozan muahedesi bu insan ça- ilk güzel eserini yarattı. Lozan muahedesi bir galiple bir arasında hâkim milletle millet arasında imzala- muahede değildir. Bu mu- gelmekte olan bir çağın, be- kâmülün kaidelerine, isti- na, insan haysiyetine uy- olarak âdeta müsavi haklı in- lar arasında yapılmış bir mu- edir. İnsan hakkına riayet istir. İnsan haysiyeti korun- millletlerin hakları kuv- göre değil hak kaidesine, vic- rehberliğine göre nizamlan-

bunun için Lozan muahdesi mil- lerin kendi mukadderatına sa- olması düsturunu yalnız bir iç olmaktan çıkarmış, beynel- münasebetler mikyası haline mustur. Lozan yeni Türkiye- ruhunu şekillendirdi. Beşerî eser olan Lozan âbidesinin mi- küçük büyük bütün milletle- istiklâl ve haysiyetle yaşa- larını arzu ederken bütün Türk milletinin ve tarihin yeni çağının larını ifade etmektedir.

Türk rejimi ve onun şefi bu da- yalnız bir hukuk kaidesi o- değil bir vicdan ve pirensip lesi olarak gönlünü vermiştir. Türkiyenin harp sonrası poli- hep bu gelecek çağ prensi- tatbikatı ile karakterlenir. istiklâl harbi devam ederken edilen dostluk muahedeleri izam olunabilir? tan sonra Türkiyenin Mil-

letler cemiyeti politikası sadece milletleri müsavi haklı uzviyet telâkki etmenin ve bu davanın cihanda tahakkuku için çalışmanın ifadesi idi. Milletler Cemiyetini Türkiye istedi ki büyük devletlerin bir siyaset manevrası olmasın ve gelecek çağın, müsavi haklı milletler camiasının bir müessesesi olsun, bunun için çalıştı.

Balkan Antantı ile bizim için müsavi haklı milletlerin mevcudiyetlerini muhafaza için, kurulmuş olan bir müesseseydi. Türkiyenin Balkan antantı içindeki rolünü derinden tetkik edenler Türkiyenin kendini kuran pirensipine ne kadar sadık olduğunu görürler.

Saadâbât paktını tetkik eden müverrih muhakkak ki Ön Asya devletleri arasında Türkiyenin müsavi haklı milletler yaratmaya ne kadar derinden ve samimî olarak çalıştığını görecektir.

1939 harbi başladıktan sonra da imzalanan muahedeler, dostluk muahedeleri aynı ruhun tezahürlerinden ibarettir. Bugün Türkiyenin harp harici kalışının sebeplerinden biri de muhakkak ki onun kurulduğu gündenberi tezada düşmeyen bir siyaset sahibi olmasıdır. Türkiyenin haricî siyasetinde nâzım bir nokta olarak milletlerin müstakil ve haysiyetli olması pirensipi büyük bir yer tutmaktadır. Müstakil ve haysiyetli millet olmak her şeyden evvel milleti teşkil eden fertlerin müstakil ve haysiyetli olmakla kendî, iradesinden kuvvet alır.

Başkaları için dahi müstakil ve haysiyetli olmayı bir pirensip telâkki eden Türkiyenin davasını ayakta tutan şey, bu dünyanın dayandığı kuvvettedir. Bu kuvvet icabında istiklâli ve haysiyeti uğrunda ölümü göze almak, güzeli tarif ederken "Harp meydanında ölüm kadar güzelsin„ diyebilmektir.

Bunu diyebilmek için de milletin tek ruh, tek kalb halinde bulunması "Ölmeden öldürmek, görünmeden görmek„ tekniğine sahip olması lâzımdır.

Dört harp yılı içinde bu esasa sadık kaldık, bundan sonra da bize aynı ruh rehberlik edecektir.

ŞEHİR HABERLERİ

Bir şirket basıldı

Saklanan mühim miktarda manifatura eşyası müsadere edildi

Millî korunma müddeiumumiliği dün de mühim bir manifatura ihtikârı hâdisesine el koymuş bulunmaktadır. Yapılan tahkikattan anlaşıldığına göre hâdise şöyledir:

Fincancılardaki Dar handa Anadolu Kontuarı Limitet şirketi sahiplerinden İtalyan tebaası Josef Nahum ile İspanyol tebaası Moiz Kohen geçenlerde Avrupadan ithal ettikleri mühim bir parti manifatura eşyasından çok fazla gayrimeşru kâr temin etmeği kurmuşlar ve bu malları, muhtelif tacirlere satılmış gibi paket paket hazırlayarak ve üzerlerine de mevhum tacir isimleri yazıp bodruma saklamışlardır.

Bundan sonra müracaat eden müşterilere de ithal ettikleri malları sattıklarını, ellerinde hiç kalmadığını söylemeğe başlamışlardır.

Ancak ihbar üzerine Han bodrumları aranmış ve mallar bulunmuştur. Bunların hepsi müsadere olunarak suçlular millî korunma mahkemesine verilmişlerdir.

Mahrukat ofisi odun ve kömür fiyatlarına zam yapıyor

Belediye mahrukat ofisi kömür ve odun satış fiyatları üzerinde yeni değişme yapmağa karar vermiştir. Evvelce tesbit ve ilân edilen fiyatlarla satmak ağır masrafları mucip olmaktadır. Buna sebep de nakliye ve amele ücretlerinin artmasıdır. Oduna çeki başına bir lira, kömüre de 60 para veya iki kuruş bir zam yapılacaktır.

Buna ait karar bir kaç güne kadar tesbit edilerek ilân edilecektir.

Ticaret Vekâletinin memurlara dağıtacağı gıda maddelerine ait kartlar hazırlanmağa başlanmıştır. Krtlar üzerine verilecek maddelerin isimleri yazılacak ve memurlar bunları aldıkları vakit de üzerlerine damga vurulmak suretile iptal edilecektir. Kartlar damga matbaasında basılmaktadır. Bir kaç güne kadar tamamlanacaktır.

Diğer taraftan memurlara yapılan ekmek ve ekmeklik unla gıda maddeleri tevziatında halk partisi ve halkevleri müstahdemin ve memurları da istifade edeceklerdir. Buna ait karar alâkadarlara bildirilmiştir.

Hlk partisinin sabit gelirli vatandaşlara da memurlara verilecek ekmek kartından ve gıda maddeleri tevziatından istifade etmeleri hususundaki teklifi katiyet kesbetmiştir. Yakında buna ait karar alâkadarlara bildirilecektir.

Sınıflarda talebe mevcudu

Şehrimizdeki ilk, orta tedrisat müesseselerinin sınıf mevcutları üzerind emaarif müdürlüğü tetkiklerde bulunmaktadır. Bir çok semtlerdeki ilk okullarda talebe mevcudu 75 - 80 bazılarının 65 - 70 i bulmaktadır. İlk okul talimatnamesi hükümlerine ve pedagoji usullerine göre talebelerin iyi yetişmesi için sınıf mevcutlarının normal olarak 45 - 50 den fazla olması icap etmektedir. Bu vaziyet karşısında ilk tedrisat müfettişleri kendi bölgelerindeki okulların sınıf mevcutlarını gözden geçirerek fazla olan talebeler için yeni şubeler açacaklardır. Bu suretle birbirine yakın okullardaki fazla talebe alınarak aralarında sınıf mevcutları muayyen hadde indirilecektir.

Aynı vaziyet orta okul müesseselerine de tatbik edilecektir.

Mahrukat ofisi müdürü

Belediye Mahrukat Ofisi Umum Müdürü Zeki istifa etmiş, yerine mütekait General Seyfi tayin edilmiştir.

Şüpheli ölüm

Balatta oturan Orhan adında birisinin 1 yaşındaki çocuğu Öcal dün birdenbire ölmüştür. Çocuğun cesedini muayene eden adliye doktoru ölümü şüpheli görmüş, cesedi morğa kaldırtmıştır.

GÖRÜP DÜŞÜNDÜKÇE

Hükûmete yardım meselesi

İyi yurtdaş, namuslu vatandaş, devlet kanunlarının her tarafta yürürlüğe girmesine yardım etmeği borç bilir. Ancak bu imanda insanların bir araya gelmesinden "millet„ denilen büyük varlık doğar. Bu imanı taşımayan kalabalıkların ise, sürüden farkı kalmaz.

Kanun, mecellenin yapraklarına gömülü bir madde, bir kaç satırlık yazıdır. Onu fenalığın önüne hisar gibi kuracak yine biziz. Eğer bizde bu ruh yoksa, polis, jandarma işlerini yarı yarıya görebilir.

Bütün dava, herhangi bir haksızlıktan, yolsuzluktan, kanunsuzluktan bizim incinmemizde, bizim sesimizi yükseltmemizdedir. Ama haksızlık kendi menfaat sınırlarımızdan uzakmış, bizim bundan görecek bir zararımız yokmuş. Ne çıkar? Gerçek hak sevgisi, zaten menfaat hudutlarile aslâ komşu değildir. Hiç tanımadığımız, adını bile işitmediğimiz bir yurtdaşa yapılan haksızlığı, kendimiz için de bir tehdit saymalıyız. Çünkü bugün ıssız, ışıksız, ücra bir köşede işlenen haksızlığın, yarın daha küstahlaşarak göz önünde de işlenmesi akıldan uzak sayılamaz. Bu noktada ne kadar duygulu, titiz, uzlaşmaz bir ruh taşırsak, haksızlıktan o kadar uzaklaşmış oluruz.

İster başımıza gelmiş bulunsun, ister başkalarına çullandığını duymuş olalım, haksızlığa boyun eğmek iç çürüklüğü, ruh bozukluğudur. Bir kere katlandık mı, artık daha bir çoklarına uğramaktan kendimizi kurtaramayız. İşimizi görmek için, bizden rüşvet mi istiyorlar? Hemen yorgunluğu göze alarak uğraşmalıyız. Memurun âmirine, daha büyüğüne, en büyüğüne baş vurmalıyız.

Kendi vazifemiz içinde de aynı ruhu taşımalıyız. Tesadüfün başımıza getirdiği densiz bir âmirle, lâzım geldiği vakit, çarpışmaktan çekinmemeliyiz. Yolda, çarşıda, tramvayda vapurda da aynı ruhu taşımalıyız. Böyle yaparsak devletin en çok sevdiği vatandaş olmuş oluruz.

Hakkı Süha Gezgin

Dilekler, şikâyetler

Mudanyada çiftçi mallarını koruma cemiyeti

Mudanyadan bir okuyucumuz yazıyor:

"Burada çiftçi mallarının koruma cemiyeti kurulmuştur. Fakat azalarından bir kısmı, köylüye haksız muamele yapmaktadır. Bazı köylülerin hayvanları hanlara hapis edilmekte, kendilerine haber verilmemektedir.

Okuyucumuz, çok uzun mektubunda, bu haksızlıkların önüne geçilmesi için alâkalı makamların nazarı dikkatini celbetmemizi rica ediyor. Mudanyanın çalışkan belediye reisi ve kaymakamının, böyle bir haksızlığa müsaade edeceklerini sanmıyoruz. Bir hâdise varsa, takip edileceğine emin olarak buraya kaydediyoruz.

Uşak cevaevinde Mehmet Emin Alpa

İstidanıza cevap verilmemiş olmasını işlerinizin takip edilmediğine atfetmeyiniz. Siyah gözlüklü adam, herhalde Türk zabıtasının eline düşecektir. Bu gibi hâdiseler, öyle kolayca neticelenmez. İstediğiniz kitaplardan bizde bulunanı gönderilmiştir. Digerleri bulunmamıştır.

Teşekkür

Büyük oğlum Necdetin Büyükada sanatoryomunda ve pek genç yaşında vefatı münasebetile ailece duçar olduğumuz büyük kedere iştirâk ederek gerek cenaze töreninde bulunmak, gerek bizzat ziyaret ederek veya mektup ve telgraf göndererek taziye ve tatyip lûtfünda bulunan kadın, erkek bütün dostlarımıza tekmil ailece teşekkürlerimizi takdim ederiz. Merhumun hastalığı esnasında himmet ve yardımlarını esirgemeyen doktor arkadaşlarımıza ayrıca şükran borcumu arzeylerim.

Eski birinci ve altıncı ordu kumandanı emekli general

Ali İhsan Sâbis

VEFAT

Kocaeli mebusu Suphi Artel'in refikası, İstanbul Üniversitesi Doçentlerinden Tarık Artel'in, Efdal Artel'in ve İstanbul Ticaret ve Sanayi odası memurlarından Melih Artel'in anneleri;

Emine Emriye Artel

Vefat etmiştir. Cenazesi bugün saat 12 de Şişli Halâskâr Gazi caddesinde İstanbul Apartımanından kaldırılacak Teşvikiye Camiine nakledilecektir. Cenaze namazı burada öğle namazını müteakip kılınacak ve cenaze Feriköy mezarlığına götürülüp defnolunacaktır. Merhume muhitinde umumî hürmet ve muhabbet kazanmıştı, ölümü zayiattandır. Kederli ailesine teessür ve taziyetlerimizi bildiririz.

25 yıl evvelki Vakit

5. 11. 917

Tramvayda kadınlar

Karilerimizden aldığımız birkaç mektupta kadınlarımızın tramvaylarda düçar oldukları müşkilâttan bahsedilerek şikâyet ediliyor. Meselâ Eminönü gibi galabalık istasyon mahallerinde kadınlar iile erkeklerin bir tramvaya binmek için gayet müessif bir surette çekiştikleri görülmektedir. Bundan başka bin türlü müşkilât ile tramvaya erkekler arasına binmeğe muvaffak olan kadınlar ekseriya tramvayda oturacak yer bulamıyorlar binaenaleyh bu meselenin kumpanyaca ciddiyetle zanarı dikkate alınarak münasip bir şekilde halledilmesini temenni ederiz.

Bizim fikrimizce bu meselede ittihaz edilecek en musip bir tedbir askerlerimiz için ayrı ayrı tramvaylar işlediği gibi kadınlar, için de ayrı ayrı tramvaylar tahsis olunmasıdır.

TAKVİM	Perşembe		CUMA	
	II. teş.: 5		II. teş.: 6	
	Şevval: 25 Hızır: 184		Şevval: 26 Hızır: 185	
Vakitlar	Vasati	Ezani	Vasati	Ezani
Güneş	7.33	1.27	7.35	1.34
Öğle	12.58	7.54	12.58	6.57
İkindi	15.44	9.40	15.42	9.41
Akşam	18.02	12.00	18.00	12.00
Yatsı	19.35	1.33	19.33	1.33
İmsak	5.55	11.51	5.56	11.55

CELLADIN KIZI

Nakleden: *M. KARDEŞ*

— 21 —

Bu nokta Elk'i de düşünceye düşürdü:

— Bunu bilmiyordum. Fakat onların, iş saatları haricinde şoförün ne yaptığını bilmeğe mecburiyetleri yoktur. Bununla beraber bu nokta üzerinde tahkikat yapacağım.

Bu yolda zahmete girmesine hacet kalmadı. Ertesi sabah bürosunda kendisini beklemekte olan birini buldu. Bu adam kendisini tanıttı:

— Ben Heron kulübü idare müdürüyüm, ismim Hagon.. Müstahdimlerimden birinin tevkif edildiğini öğrendim. Suçunun ne olduğunu soracaktım.

Elk cevap vermedi:

— Bu hususta size malûmat veremem.

— Kendisini göre bilir miyim?

— Hayır göremezsiniz. Yalnız size sıhhat haberlerini verebilirim. Geceyi rahat geçirdi ve bütün dostlarına selâmı var.

Hagen mütereddit görünüyordu. Ricakâr bir tavırla:

— Kömür deposunun anahtarını nereye koyduğunu kendisinden sorup öğrenemez miyim? Müessese için bu, takdir edersiniz ki, çok mühim. Anahtarı hep o saklardı.

Palis hafiyesi tereddüt etti:

— Gidip sorayım, dedi.

Ziyaretçiyi gözden kaybetmemek vazifesini kâtibine bırakarak büroden çıktı. Rusun kapatıldığı hücreye gitmek üzere avluyu geçti.

Litnof onu görünce uzanmış bulunduğu yatağından ayağa kalktı. Elk:

— Arkadaşlarınızdan biri geldi, dedi. kömürlüğün anahtarını nereye koyduğunuzu soruyor.

Rusun gözlerinde bir sevinç şûlesi ışıldadı.

Cevap verdi:

— Vandsvort'taki adama bıraktığımı söyleyin.

Elk yazıhanesine dönünce ziyaretçiye:

— Anahtarı Pontonvil Rodda bıraktığını söylüyor.

Hagen bu cevaptan memnun göründü ve teşekkür ederek ayrıldı.

Elk tekrar mevkufun bulunduğu yere giderek gardiyana sordu:

— Mevkufu hangi hapishaneye gönderileceğini söylediniz mi?

— Evet efendim. Kendisinin Vandsvort hapishanesine gönderileceğini söyledim. Umumiyetle mevkuflara nereye sevkedileceklerini, ailelerine haber vermek isteyeceklerini düşünerek, söyleriz.

Elk şüphesinde haklı olduğunu anlamıştı, kömürlük anahtarı hikâyesi Rusun hangi hapishaneye gönderileceğini anlamak için uydurulmuştu.

Yazihanesine dönünce emir verdi:

— Mevkuf Litnof Vormut hapishanesine gönderilecek ve kendisine nereye gönderileceği söylenmeyecektir.

O gün öğleden sonra bir hapishane arabası Polis Müdürlüğünden çıktı. Vaythaldan ilerledi. Sen Marten Lan ile Şeftesburi caddesinin birleştiği yerde bir kamyon çıkarak arabaya hızla çarptı, bir tekerleğini kırdı. Kaşla göz arasında hapishane arabası, garip bir kalabalıkla çevrildi. Sanki Londranın bütün serserileri, yarı parçalanan arabanın etrafında toplanmak için tam bu sırayı bekliyorlardı. Arabanın kapısı kırıldı, içerdeki gardiyan dışarı çıkarıldı. Fakat her taraftan polisler yetişerek müdahale ettiler. Bütün sokak başları polisler tarafından kesilmişti. Meydanda atlı polisler de belirmişti. Bununla beraber mütearrızlardan bir kaçıortada nkaybolmağa muvaffak oldu.. Mücadele ancak dört beş dakika sürmüştü. Yakalanan adamların hepisi ikişer ikişer bağlanarak Polis Müdürlüğüne sevkedildi.

Mükemmel bir teşkilâtçı olan Dik Gordon polislerle dolu bir otobüsün üstünden hâdiseyi başından sonuna kadar takip etmişti. Heyecan yatışınca Elk'in yanına gitti:

— Mühim bir tevkif var mı?

— Bunu anlamağa henüz imkân yok. Hepsi bende âdi serseri intibaı bıraktı. Hakikî vaziyeti sonra anlayabileceğiz. Litnof şimdi Vandvort hapishanesine varmış olmalıdır. Kendisini bu arabadan evvel kapalı bir polis otomobili ile gönderdim.

Polis Müdürlüğüne döndükleri vakit yakalanan serserileri iki sıraya dizdirdi ve sol bileklerine baktı: Hepisi "kurbağalar„ ın hususî işaretini taşımakta idi.

Mevkuflar Müdürlüğün alt katına indirildikleri sırada bir polis gelerek Elk'e:

— Yakalananlardan biri sizinle görüşmek istediğini söylüyor, dedi.

Elk ne yapacağı hakkında bir karar veremediği için şefine baktı. Dik:

— Dinleyin bakalım, dedi, belki işe yarar bir malûmat verir.

Palis biraz sonra uzun boylu, sefilâne kıyafetli, saçı sakalı birbirine karışmış, pis şapkası kulaklarına geçmiş, ceketinin kısacık kollarından bilekleri görünen birile beraber geldi.

Elk tehditkâr bir tavırla sordu:

— Ne istiyorsun bakalım?

— Birşey istediğim yok, fakat sizin külüstür polis otomobilinin Vandsvort'a salimen vasıl olduğuna hakikaten inanıp inanmadığınızı merâk etmiştim de onu soracaktım!.

Sesi Elke yabancı gelmemişti:

— Ne sölüyorsun? Ne dedin?

Daha yakından ve daha dikkatle baktı.

— Sen kimsin?

Meçhul serseri devam etti:

— Hesabını görmek üzere Litnofun peşini bırakmıyorlar.

Elk nihayet muhatabını tanıyarak haykırdı:

Amerikalı parmağını ıslatıp bileğindeki döğme taklidi kurbağa resmini sildi ve:

— Size sonra izahat veririm, Mr. Elk, dedi.

Fakat siz daha evvel Vandsvort hapishanesine bir telefon etseniz sanırım ki, çok iyi edersiniz.

Elk yazihanesine girdiği zaman telefon zili mütemadiyen çalmakta idi.

Telefonu açtı, Vandsvort hapishanesinden telefon ediliyordu:

— Otomobiliniz hapishanenin önünde durduruldu. Memurlardan ikisi yaralandı ve mevkuf katledildi.

— XI —

Mr. Brod polis nezareti altında bırakılmaktan ne sinirlenmiş, hattâ ne de buna hayret etmişti. Dik Gordon ve Elk onu Müdürlükte bırakarak Vandsvort hapishanesine koştular. Bir kaç dakika sonra oraya vardıkları zaman polis otomobilini parçalanmış, etrafını polisler ve daha geride meraklı bir halk kalabalığı çevirmişti.

(Devamı var)

Berlin mahfellerinin kanaatine göre « ihtiyatkârlar » harbin uzamasına sebep oluyorlar!

Berlin: 4, (A.A.) — Anadolu Ajansının hususî muhabiri bildiriyor:

Fölkişer Beobahter gazetesi "İhtiyatkârlar„ başlıklı baş yazısında nasyonal sosyalizm inkilâbı ile faşizm inkilâbını tahlil ederek o günlerde bu davaya inanmayıp tereddüt edenlerin temkinli hallerini belirtmekte ve bunların o vakitki vaziyetlerini bugünkü tarafsız devletlerin vaziyetlerine benzetmektedir.

Ne doğuda, ne Rusyada ve ne de Avrupada, hiçbir milletin uzun bir müddet yeni nizam sistemine katlanmaktan kaçınamıyacağını belirten bu yazıda, Avrupa milletleri için nazarî olarak şu üç nokta ileri sürülmektedir:

1. — Bolşevizme mihver devletlerinin birbirlerini zayif düşürmeleri neticesinde Anglo Sakson devletlerinin nihaî zaferi kazanmaları.

2. — Doğu harp sahnelerinde Bolşevizmin galebesi ki, bu takdirde hiçbir Avrupa milleti bakiyesini Kremlinden kurtaramaz.

3. — Almanya ile müttefiklerinin doğru cephesinde gâlip gelmeleri ki, bu takdirde Anglo-Saksonların Avrupadan ve Akdenizden atılmaları reddedilmez bir hakikat olur. Ve Avrupa kıtasının müstakbel nizamını Almanya, İtalya ve onların silâhlandırdıkları devletler dikte derler.

Bundan sonra baş makale şöyle devam etmektedir:

"Avrupa milletlerinde bazı tabakaların, tıpkı sosyal fikir bakımından kendilerine akrabalığı olan Anglo Saksonlar gibi, birinci şıkkın gerçeklenmesini beklediklerini pek iyi biliyoruz. Bu tabakalar bizimle büsbütün bozuşmamağa gayret etmekte, az veya çok muvaffakiyetle bile olsa Çörçil ve Ruzvelt ile olan ittifaklarını gizlemeğe çalışmakta ve sanki tarafsızlık, bir teknik ve taktik değilmiş de sadece değer veya başarı imiş gibi, türlü dil oyunlarile tarafsızlıklarından bahsemektedirler.„

Muharrir, bundan sonra, ikinci ve üçüncü hallerdeki durumları da inceledikten sonra şunları yazmaktadır:

"Zamanımızın bu büyük olayı üzerinde kayda değer bir tesirleri olmıyacağı belli olan bu zümredekilerle ne diye meşgul oluyoruz.

Bu ihtiyatkârların kayda değer tesirleri vardır, Zira onlar harbi uzatmakla bizim fedakârlıklarımızı çoğaltmaktadırlar. Sadece Bolşevikliğe karşı girişilen mücadeleye iştirâk etmemek suretile harbi uzatmış olmakla kalmıyorlar, iki yüzlü tavır ve hareketlerile de, - ki bu daha kötüsüdür, - düşmanlarımızın ümidlerini kuvvetlendiriyorlar.

Ajansın notu:

Bu makalenin bir hülâsasını Cenevreden alarak dün neşretmiştik. Hususî muhabirimizin verdiği bu hülâsa ile dünkü neşriyatımız arasında bazı farklar göze çarpmakta olduğu için bunu da dercetmeği muvafık gördük.

Mısır cephesinde Alman hatlarında açılan gedik büyüyor

Kahire, 4 (A.A.) — Orta şark müşterek İngiliz tebliği:

8 inci ordu 2 ve 3 sonteşrin gecesile dünkü gün yeniden ilerlemiştir. Şimalde sahil kemisi müstesna, düşman Sidi Abdurrahmandan tardedilmiştir.

Cenup kemiinde düşman Deyrelangar, Manaşib ve Himeyrat taki mevzilerini terketmiştir. Bu mevzileri kıtalarımız işgal etmişlerdir.

Son 24 aat zarfında müttefik taarruzu bütün şiddetile ahil yolu boyunca çekilmekte olan düşma birlikleri üzerine teksif edilmiştir. Hafif bomba ve av bomba uçaklarımız ağır ağır hareket eden taşıtların teşkil ettikleri mükemmel hedeflere devamlı bir baskı yapmışlardır. Fazla olarak muharebe çevresi boyunca alçaktan uçan tayyareler, düşman tekerlekli vasıtalarına da hücum etmişlerdir. Bütün bu taarruzlar esnasında avcılarımız düşmanın hava taarruzlarına karşı mania ve himaye vazifei görmüşlerdir. Düşman yalnız iki defa bombardıman akını yapmıştır. Bir teşkil bombalarını fırlatarak kaçmış, diğer bir teşkil avcılarımız tarafından muharebeye icbar edilmiştir. Bu ay uçaklarımız 8 Yunkers 87, 2 Meserşmit 109 düşürmüşler ve en az 12 tane daha başka uçağı hasara uğratmışlardır.

Gündüzün 4 Meserşmit 109 daha tahrip edilmiştir. Avcılarımız dün bir Maki 202 tayyaresi düşürmüşlerdir. Uçaklarımızdan 15 tanesi bu geniş hareketlerden dönmemiştir.

Alman tebliği

Berlin, 4 (A.A.) — Alman başkomutanlığının tebliğinden:

8 inci İngiliz ordusu dün de Elâlemeyn cephesinde sayıca üstün piyade kuvvetlerile ve zırhlı tanklarla fasılasız hücumlar yapmış, şiddetli bir topçu ateşi ve hava silâhlarını faaliyete geçitirmiştir. Alman — İtalyan zırhlı ordusu şiddetli bir savaş esnasında düşman hücumunu püskürtmüştür. Alman hafif savaş uçakları Loka ve Halfar hava alanlarındaki tesislere hücum etmişlerdir.

İtalyan tebliği

Roma, 4 (A.A.) — İtalyan orduları umumî karargâhının 892 numaralı tebliği:

Elâlemeyn cephesinde mihver kıtalarının inatlı mukavemeti ve yenilmez yararlığı düşman zırhlı kuvvet yığmlarile ve tayyarele yaptığı şiddetli ve mükerrer hücumlardan dün de herhangi bir netice almasına imkân vermemiştir.

Alman bomba uçakları Malta hava alanına hücum etmişlerdir. Refakat avcıları bir Spitfayr tayyaresi düşürmüşlerdir.

Tuzağa düşen mihver kuvvetleri

Kahire, 4 (A.A) — Röyter ajansının hususî muhabiri Villams bildiriyor:

Mısır cephesinin şimal kesiminde tuzağa düşmüş olan mihver birlikleri müttefik bomba uçakları tarafından şiddetle dövülmektedir. Bir taraftan 8 nci ordu Alman kuvvetlerine karşı baskısını kuvvetlendirirken diğer tarafdan da müttefik hava kuvvetleri muazzam bir hava harekâtına girişmektedirler. Mihver kuvvetlerine bir an bile soluk verilmemektedir.

Açılan gedikler genişliyor

Nevyork, 4 (A.A) — Mısırdaki İngiliz ordusu nezdinde United Press ajansının muhabiri olarak bulunan Mac Millan, Mongomeri zırhlı alaylarının Alman hatları içinden ilerlediklerini bildirmektedir. Gediklere giren İngiliz tankları Tellelisa'nın doğusuna doğru yürüyorlar. Zırhlı alaylar Alman zırhlı alaylarını kuşatmak ve Tellelisa ötesindeki sahada muharebeye icbar etmek için şimdi gayreti artırmaktadırlar. Geceleyin İngiliz piyadesiyle İngiliz zırhlı alayları İngiliz bomba uçaklarının mütemadiyen nöbet değiştirerek destekleme ile devam eden son derece şiddetli bir muharebe esnasında Romel hatlarındaki bu gedikleri açmışlar ve Tellelisa garına doğru ilerlemekte gediğin açıldığı nokta, İngilizlerin bundan on gün evvel taarruza giriştikleri cebhe merkezindedir.

Piyade kuma yattığı sırada hücum taburları Almanlarla İtalyanların ilk safa yerleştirmiş bulundukları mitralyöz yuvalarını temizlemişlerdir. Alman mayn tarlasının her iki tarafında İngiliz kıtaları düşmanın karşı hücumlarını püskürttüğü sırada istihkâm efradı maynleri tahrib etmişlerdir. Bu suretle geriye yığılmış bulunan tanklar yolu serbest bulmuşlar ve hücuma kalkmışlardır.

Romel kuvvetlerinin kayıbları

Stokholm, 4 (A.A) —Dagens Nyheter İsveç gazetesinin Berlindeki muhabiri, çöldeki çarpışmalarda Romel kuvvetlerinin uğradıkları kayıbların yüksek olduğunu bugün bildirmiştir.

DÜN BAŞLAYAN TAARRUZ

Berlin: 4, (A.A.) — Reuter.

Sekizinci ordunun, Çarşamba sabahı erkenden, Rommel kuvvetlerinin şimal cenahına karşı yeniden taarruza geçtiğini, Alman resmî haberler ajansı bildirmektedir. Müttefikler ellerinde kalan bütün kuvvetlerle hücum etmektedirler.

MUTHİŞ BİR TANK MUHAREBESİ

Londra, 4 (A. A.) — Çölde şimdiye kadar misline tesadüf edilmeyen bir tank muharebesi şu anda şiddetle devam ediyor. Kahire tebliği bu çarpışmanın "pek geniş bir ölçüde„ yapıldığını ve İngiliz piyadesinin daha başlangıçta mühim bir ilerleme kaydettiğini haber veriyor. Resmi olmayan membalardan alınan raporlara göre piyade taazurruzu cephenin şimal kesiminde yapılmıştır. Biraz ilerde sahile karşı bir cep içine sıkıştırılmış olan Rommel kuvvetlerinin bir kısmı durmadan bombalanmaktadır. Denize tutunan Alman cenahına taarruz eden müttefiklerin gayesi istinadsız bir düşman kanatı teşkil etmektir. Bugün alınan resmî haberler bu gayenin elde edildiği kanaatını vermektedir. Alman radyosuna göre bütün taarruzun en mühimmi olan bu hücum dün fecir vakti başlamıştır. Hücümdan evvel adet olduğu vechile İngiliz tayyarecileri Alman hatlarını tenvir fişeklerile aydınlatmışlardır. Bundan sonra bu hatlar üç saat devam eden şiddetli bir bombardımana tabi tutulmuştur.

Bir harp muharibinin telgrafında temin edildiğine göre, Alman hatlarında geniş bir gedik açılmıştır. Harekâta başlayan İngiliz zırhlı kuvvetleri artık serbest bir sahada faaliyette bulunabilecekler dir.

TOPÇU ATEŞİ

Londra: 4, (A. A.) İngiliz topçusu mühim Mihver kuvvetlerinin hemen tamamile çember içine alındığı cepheyi şiddetle bombardıman etmektedir. Bu cephe sekizinci ordu ile Akdeniz arasında bulunmaktadır. Almanların sahil boyunca ellerinde kalan dar yolu genişletmek için yaptıkları bütün gayretler boşa gitmiştir. Avustralyalılar denize 1500 metrelik bir mesafeye kadar yaklaşmışlardır. Onları Akdenizden ayıran arazi bataklıklar ve ince kum sahalarile doludur. Almanların general Mentgomery'nin yeniden taarruza geçtiğini ve dominyon kıatlarının kendi müdafaalarınca gedikler açmağa muvaffak olduklarını söylemelerine rağmen İngiliz kumandanlığının başlıca kuvvetlerini muharebeye atmış olması muhtemel addedilmektedir. Çünki generalin zırhlı taburlarını tank karşı koyma toplarile kuvvetle muhafaza edilen sabit istihkâmlara karşı tehlikeye koymak istemeyeceği aşikârdır.

Suriye ve Filistinde Amerikan kıtaları

Londra: 4, (A.A.) — Amerikan kuvvetleri Suriye ve Filistine gelerek buradaki İngiliz garnizonlarını takviye etmişlerdir. Halk, kendilerini iyi karşılamıştır.

İngiliz bombardıman tayyarelerinin faaliyeti

Londra, 4, (A.A.) — İngiliz bomba uçakları dün batı Almanyadaki endüstri hedeflerini, başka bomba uçakları da Hollandada münakalâtı bombalamıştır.

Makedonyalı Rumlar Almanyaya gitmek istemedi

Londra, 4 (A.A.) — Garbi Makedonyadaki Rumları çalıştırmak üzere Almanyaya göndermek için Almanlar tarafından sarfedilen gayretler boşa gitmiştir. Londradaki Yunan hükûmetine gelen haberlere göre yalnız 60 işçi Almanyaya gitmeğe razı olmuştur.

İngilterede nakil vasıtalarına el kondu

Stokholm: 4, (A.A.) — Londradan, Aftontidningen gazetesine çekilen bir telgraf. İngiliz hükûmetinin 205.000 kamyon ve başka nakil vasıtasına el koyduğunu bildirmektedir.

Çinde Amerikan tayyarelerinin faaliyeti

Çindeki Amerikan ordusu umumi karargâhı: 4 (A.A.) — Resmi tebliğ:

28 ilkteşrinde Amerikan bomba pike tayyareleri Kovlon limanında — Hongkong bölgesinde — Japon gemilerine ve tesislerine, taarruz ederek bunları mitralyöz ateşi altına almışlar ve düşmanın hava müdafaa mevzilerini susturmuşlardır, Bir şilep ateş almış, diğer iki şilep de pek yakınlarına düşen bombalardan müteessir olmuştur.

Çin merkez ajansı Çin tayyarelerinin Hankovdaki Japon üssüne taarruz ederek buraya ağır zararlar verdirmiş olduklarını bildirmektedir.

Sümerbank yerli mallar pazarları mutad pamuklu mensucat tevziine 20 gün sonra başlıyacaktır. Yeni tevziat için halka verilecek 4 milyon fiş basılmaktadır. Bu defa tevzjat sadece yerli mallar pazarları tarafından yapılacak, hariçten bayi kullanılmıyacaktır. Adam başına 5 metre pamuklu mensucat verilecektir.

Alman - Rus harbi

(Baştarafı 1 nci sayfada)

addit teşebbüslere mani olmuşlar ve düşmanın mevzii hücumlarını püskürtmüşlerdir. Bir Sovyet savaş grupu Voronez civarında göğüs göğüse yapılan bir savaştan sonra yok edilmiştir.

Ladoga gölünde Alman uçakları romorkörler yedeğinde giden iki mavna kafilesini ve bir yük gemisini batırmışlardır.

Grozni bölgesinde

Berlin, 4 (A.A.) — Terekin cenubu şarkisinde Alman kıtaları 2 sonteşrinde Osetin ve Grozni yolları bölgesinde muvaffakiyetli taarruzlarına devam etmişlerdir. Alman orduları başkumandanlığının da bildirdiği gibi bir kaç noktadan ilerleyen Alman teşkilleri, düşmanın Çarnaya nehrinin birçok kolarının teşkil ettiği boğazlarda yerleşmesi dolayısile husule gelen büyük arazi güçlüklerini yenmek zorunda kalmışlardır. Bir çok suların geçtiği bu tepelerle dolu bölge çoktanberi kuvvetli Sovyet mevzileri ile kesilmiş bulunuyordu. Alman bombacıları şiddetli taarruzları ile birbirini takip eden siperler sistemini zorlamışlar ve maynlı yollardan geçerek fecir vakti Osetin yolu üzerindeki düşmanın yeni istinat noktalarına hücum etmişlerdir.

Buradaki istihkâmların zaptı ile bu mühim Kafkas yolunun yeni ve geniş şeridi mücavir ovalardan tecrit edilmiştir. Müessir surette tyayarelerden yardım gören başka müfrezelerimiz garpta bazı üsleri ve mahalleri hücumla zaptetmişlerdir, Şimdi buralarını düşman bakiyelerinden temizlemekle meşguldürler.

Londraya göre

Moskova, 4 (A.A.) — Sayıca üstün Alman kuvvetleri Nalçığın cenubu şarkisinde muntazaman ilerliyerek Ordzonokitzeyi, Kafkasyanın cenubundaki zengin bölgelerin yolunu ve Grozni petrol sahalarına giden şimendifer hattını tehdit etmektedirler.

Sovyet tebliği

Londra, 4 (A.A.) — Moskovada neşredilen Sovyet geceyarısı tebliği:

3 ikinciteşrinde, kuvvetlerimiz düşmanla Stalingrad çevresinde, Tuapsenin şimal doğusunda ve Nalçığın cenup doğusunda çarpışmışlardır. Diğer cephelerde kayda değer hiçbir değişiklik olmamıştır.

Alman genelkurmayı başkanı değiştirilmiş

Londra, 4 (A.A.) — Deyli Ekspres gazetesinin askeri muharririnin kanaatine göre, Alman genelkurmayında yapılan son değişiklikler Almanyanın kışın da taarruza devam edeceğini göstermektedir. Muharrir bilhassa, genelkurmay başkanlığına, general Halderin yerine general fon Zeiglerin getirilmiş olmasına dikkati çekiyor.

Deyli Ekspres şöyle devam ediyor:

Rus cephesi için kış plânları hazırlamağa memur edilmiş olan general Halderin Stalingradda çarpışan kuvvetlerin icap ederse Afrikada kullanılmak üzere Don gerilerine çekilmesini tavsiye ettiği için başkanlıktan uzaklaştırıldığı zannedilmektedir. General, mihverin Afrikada büyük tehlikelere maruz olduğu kanaatinde idi. Bugün Stalingrada karşı taarruzlara devam edileceğini gösteren başka deliller vardır. Ayni zamanda Kafkasyaya karşı Alman taarruzu şiddetlenmiştir. Almanlar Batum istikametinde ilerliyebildikleri takdirde Suriye ve İraka karşı bir teşebbüse geçmeleri beklenebilir. Böyle bir plân, tam bir hezimete maruz bulunan Romel ordusu üzerine yapılan baskıyı hafifletecek mahiyette görülürse derhal tatbik edilebilir.

LONDRAYA GÖRE VAZİYET

Moskova: 4, (A.A.) — Reuter Ajansının hususî muhabiri bildiriyor:

Salı günü, Stalingrad şehrinin sanayi mahallelerine karşı Almanların yaptıkları taarruz, 15 İlkteşrinden beri yapılan dördüncü taarruzdur. Almanlar tarafından ileri sürülen kuvvetler taze 4 tümenden ibarettir.

Asıl Alman baskısı, şimdi, Ordzhonikidze istikametinde yapılmaktadır. Almanların önündeki arazi arızalı isede, kalın bir kar tabakası ile kaplı olabilmesi için kâfi miktarda yüksek değildir.

Tuapsenin şimal batısında Ruslar kıskaç taktiğini muvaffakiyetle tatbik ederek, Alman guruplarını birbiri ardına imha etmişlerdir. Ruslar elde ettikleri yerleri tahkim etmemtedirler. Böylelikle düşmanın karşı taarruzları muvaffakiyetsizliğe uğratılmaktadır. Almanlar aldıkları takviye dalgalarına rağmen Rus taarruzunu durduramamışlardır. Çekilmekte berdevamdırlar.

Göğüs göğüse çarpışmalar

Londra, 4 (A.A.) — Moskova tebliğine yapılan ek, şöyle demektedir:

Yeni ihtiyat kıtalar alan Almanların Stalingrad muharebesine yeniden iki piyade tümeni ile 40 tank saldıkları bildirilmektedir. Bu taarruzu mühim hava kuvvetleri desteklemişlerdir. Çarpışmalar çok şiddetli olmuş ve bazı bazı göğüs göğüse vuruşmalar olmuştur.

Birçok kesimlerde Almanlar 5 ilâ 6 kere taarruza geçmişler fakat her birinde geri atılmışlardır. Kayıpları ağırdır.

Bir fabrika bölgesinde birkaç Alman taarruzunu püskürten Rus kuvvetleri karşı taarruza geçerek bir kaç müdafaa noktasını işgal etmişlerdir.

Nalçığın cenup doğusunda Ruslar tedafüî çarpışmalarda bulunmuşlardır.

17 Alman uçağı tahrip edilmiştir.

Batırılan Alman gemileri

Londra, 4 (A.A.) — Rus deniz kuvvetleri Baltık denizinde, topyekûn 36.000 tonilâtoluk 3 düşman taşıtını batırmışlardır.

Stalingradda sokak muharebeleri

Berlin, 4 (A.A.) — D.N.B. nin öğrendiğine göre, Stalingraddaki Alman taarruzu neticesinde dün yeniden mevzii muvaffakiyetler elde edilmiştir. Bir nevi istinat noktaları haline getirilmiş olan birkaç ev bloku şiddetli sokak muharebelerinden sonra Sovyetlerin elinden alınmıştır. Stukalar şehrin şimal kısmında tahkim edilmiş olan endüstri tesislerini bombalamışlardır. Muharebe tayyareleri Volganın şark sahilinde Bolşevik bataryalarına taarruz ederek bir kaç topçu mevziini susturmuştur.

Stalingradın şarkında büyük bir benzin deposu bir isabetle havaya uçmuştur. Muharebe tayyareleri şimal kanadında toplanmış olan düşman kuvvetlerine karşı pek alçaktan uçarak taarruza geçmişlerdir. Pike uçuşları yapan bu tayyareler tahrip bombalarını pek alçaktan atmışlar ve makinelitüfeklerinin ateşini bolşevik mitralyöz yuvalarına ve avcı siperlerine tevcih etmişlerdir. Alman keşif btaryaları 6 nakliye tayyaresini ciddi haasrlara uğratmışlardır.

Don dirseğinin şimalinde Romen ve hırvat tayyarecileri taarruza geçmek üzere bulunan düşmanın mevzilerine tam isabetler kaydetmişlerdir. Muhareb etayyarelerinin hareketi Alman ve hırvat av teşkilerile desteklenmiştir. Bu arada Alman avcıları hiçbir kayba uğramadan 20 bolşevik tayyares idüşürmüşlerdir.

Avcılarımız tarafından kurulan müdaafayı yarmak teşebbüsünde bulunan düşman muharebe tayyareleri alçaktan uçmak zorunda kalmışlar ve hava bataryalarımızın ateşile kaçırılmışlardır. En ileri Alman hatları üzerinde 6 düşman tayyaresi düşürülmüştür. Düşman bomba tayyarelerinin üst tarafı derhal kaçmak suretile kurtulabilmiştir.

Hırvat denizcileri iki İtalyan vapurunu batırdılar

Londra: 4, (A.A.) — Londradaki Hırvat mahfillerine gelen haberlere göre, şimdi Hırvatlar İtalyanlarla denizde de çarpışmaktadırlar.

Eylül ayında, Hırvat bahriyelileri iki İtalyan ticaret gemisini batırmışlardır.

Pasifik cephes[i]

Bir Japon kruvazörü d[a] bombalandı

Kokoda Amerika[...] tarafından işgal ed[...]

Vaşington, 4 (A.A) — [...] adalarında büyük bir Japo[n ...] zörüne daha isabet kayded[...] men bildirilmiştir.

Kokoda'nın işgali

Londra, 4 (A.A) — Yeni [...] sında, Kokodayı işgal et[...] müttefik kuvvetleri, adan[...] yılarına doğru Japonları [...] dirler. Kokoda harabezar [...] Japonlar, Bunada, sahil [...] ciddî bir surette müdafaa[...] vermişlerse, hafta bidayeti[...] kişilik bir takviye kıtaatı[...] çıkartırlarken uğradıkları [...] yet, plânlarını bozmuştur.

* * *

Londra, 4 (A.A.) — Gu[...] adasında muharebe çok şid[...] tir. Japonlar bir gece evvel [...] şimal sahilindeki müttefik [...] nin doğusuna asker çıkarm[...] vaffak olmuşlardır. Ameri[...] ları hücumlarını şiddetlend[...] dir.

Yeni Ginede Japonlar [...] Bunaya doğru itiliyorlar. [...] tayyareleri Timor adasında[...] manına dalgalar halinde a[...] tır.

Eski Bulgar kralı m[...] tine dönmekten vaz[...]

Londra, 4 (A.A) — Bir d[...] muhabir, eski Bulgar kral[...] nand'ın Sofyayı ziyaretten [...] ğini bildirmektedir.

Kral Borisin Berline gid[...] basiyle görüşeceği sanılıyor.

Ticaret Vekâle[ti] yeni tamim[i]

(Baştarafı 1 nci s[...]

toptan satış fiyatlarını tica[...] letine, Ankara, İstanbul, İz[...] diyelerine telgrafla bildir[...] Bu suretle bildirilecek fiya[...] yasada en çok muamele gö[...] nevilere ait murakabe ve [...] cesinde teşekkül etmiş fiy[...] sına âzami dikkat göste[...] Belediyeler bu haftalık fiy[...] me işlerine devam etmek[...] ayni zamanda her hangi [...] bir merkeze yapılacak olan [...] sevkiyatına dair malumat [...] dar, fiyat, satıcı ve alıcı [...] belediyesine ayrıca bildire[...] müstehlik bölgelerdeki bele[...] malûmat üzerine mahalli fiy[...] küllerini mürakabe edecek[...]

Müstehlik merkezlerdeki [...] ler kendilerine menşe fiya[...] toplu mal sevkiyatı hakkında [...] zaman malumat vermeye[...] bölgelerinden bu hususun [...] istiyecekler ve eğer kendiler[...] mat verilmezse bu takdirde [...] ten ticaret vekâletini haber[...] ceklerdir.

Ticaret vekâletinin bu yeni [...] mine hangi vilâyetlerde ha[...] diyelerin ne gibi maddeler [...] lışarak fiyatlarını tesbit ed[...] gösteren bir cedvel eklenmi[...]

Türkiye Cümhuriyeti

ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888. — Sermayesi: 100.000.000 Türk lirası

Şube ve ajans adedi: 265.

Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri.

Para biriktirenlere 28.000 lira ikramiye veriyor.

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

1 adet	1.000 liralık	4.000 lira	100 adet	50 liralık	5.000 lira
4 »	500 »	2.000 »	120 »	40 »	4.800 »
4 »	250 »	1.000 »	160 »	20 »	3.200 »
10 »	100 »	4.000 »			

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 11 Mart, 11 Haziran, 11 Eylül, 11 Birincikânunda çekilecektir.

Her dilden

AŞK Hikâyeleri

Tiflis gülü

— GÜRCÜ HİKAYESİ —

Egnate Ninoşvili'den çeviren: N. AHMED

— 2 —

— Ne oldu Kristine, benden korkuyor musun yoksa? Ben insan yeyici değilim ki.. evinize gelmem hepinizi sevindiriyor. Fakat yalnız seni değil. Bana darılmış gibisin hep. Konuşalım; sonunda belki iyi bir arkadaş oluruz.

— Nasıl arkadaş?..

Kristine, gayriihtiyarî bu sözü söylemişti. Günlerdenberi bir fırsat arıyan Yason hemen atıldı

— Nasıl arkadaş olacak. Bizim yaştakilerin arkadaş olabilecekleri gibi. Biraz evvel bir şarkı söylüyordun. Bir yabancının oğlunu bütün dünyaya değişmem diyordun. Bu başkasının oğlu ben olamaz mıyım? Söyle Kristine söyle.

Kristine başını eğmiş duruyordu:

— Söyle, söyle Kristine...

— Ne söyliyeyim. Sen nasıl münasip görürsün, ki ben senin hemşiren, sen de benim kardeşimsin. Annem süt emzirmiş.

— Bırak hemşire-kardeş lâfını Kristine. Bundan bana ne? Bana başka şeyler söyle. Bu güzel yüzünü kimin için saklıyorsun? Ben hayatımı onun için fedaya hazırım. İnsanın bahçesindeki eşsiz bir gülü başkasına kopartması için damarlarındaki kanının kurumuş olması lâzım. Söyle, başkasının mısın, yoksa benim mi?.

— Ben ne bileyim. Sen bana tenezzül etmezsin tabii. Kimbilir sonrası ne olur.

— Hayır Kristine, sonrası bizim karı koca olmamızdır.

"Karı koca,, kelimesi Kristinenin kalbini yerinden oynattı. Vücuduna bir titreme girmişti. Yavaş yavaş başını kaldırdı. Gözlerini Yason'un gözlerine dikti. Sonra:

— Yalan, bu sözler yalancılık, dedi. Beni aldatmak istiyorsun.

— Yalan mı?. sana en büyük yeminimi yapayım.

— Hayır, hayır yemin etme. Bu olacak şey değildir. Ben kim, sen kimsin?.. Bir defa düşünmüyor musun? Annemin memesi. Hayır, hayır bu olacak iş değildir.

Yason, onu fazla söyletmedi:

— Yemin ediyorum, dedi. Senden başka biri benim karım olmıyacak. Seni çılgınca seviyorum. Sana daha söyliyeceklerim var. Yarın büyük gürgenin yanında bekliyeceğim. Ama muhakkak gel..

İşte o gün gürken ağacının altında buluşmuşlardı.

III

Yason'un Kristineye evleneceklerine söz verdiğinden tam bir yıl geçmişti.

Kristine bütün günleri. bir eli kucağında. öbür eliyle beşik sallamakla geçiyordu. Yüzü solgun ve gözleri ümitsizdi. Bembeyaz mini mini yavru, sanki uyurken bile annesinin memesini emer gibi neşeliydi. Kristine, çocuğuna bakıyordu. Birden gözleri doldu. Sonra göz çukurlarından damla damla yaşlar akmağa başladı. Kendi kendine söyleniyordu:

— Ne çıkaaar.. kim benim göz yaşlarıma acıyacak. Artık herkesin gözünde yüzüne bakılmıyacak insan oldum..

Kristine hem ağlıyor, hem söyleniyordu. Göz yaşları, gülümsiyerek uyuyan çocuğun yüzüne damladı. Minimini gerindi, sonra ağlamağa başladı.

Oda kapısı açıldı. Bu Marika, Kristinenin annesi idi.

— Sana kaç defa söyliyeceğim yeter artık. Onun yaygarasını dinliyecek değiliz.

Bu sözler, Kristinenin üzerinde fazla tesir yapmadı. Günde birkaç defa ayni azarı duymakta olduğu belli idi.

— Benden ne istiyorsunuz? diye bağırdı. Ne yapayım. Kurtarın beni. Öldürün. Yaşamak istemiyorum artık.

Marika yavaş yavaş beşiğe yaklaştı. Torununun yüzüne baktı. Onun da gözleri yaşarıyordu.

— Allahım.. nedir bu felâketler.. diye söylendi. Odadan çıktı.

* * *

Yason, Kristineye kendisini alacağına dair söz vererek yemin ettikten sonra bugü yarın nikâhlanacağız diye atlatıyordu. Bir gün Kristine:

— Biliyorum, Yason, demişti. Beni seviyorsun. Yemin ettin, söz verdin. Fakat günlerin geçmesi beni üzüyor, korkutuyor. Her gece rüyamda Gürgen ağacının altında idim. Ormandan bir kurt çıktı. Üzerime yürüdü. Yason, beni bu üzüntülerden kurtar. Bir an önce bitir şu nikâh işini.

— Sana söz veriyorum Kristine iki hafta sonra her şey tamamdır.

— O vakte kadar bir daha görüşemiyecek miyiz?..

— Görüşürüz.

— Ne vakit, nerede?

— Cuma günü gürgen ağacının altına gel..

Kristine cuma günü akşama kadar Gürgen ağacının altında bekledi. Fakat gelen yoktu. Bir aralık bardaktan boşanırcasına yağmur yağmağa başladı. Genç kız, sırsıklam bir halde geç vakit evine dönebildi.

Bütün geceyi uykusuz, azap içinde geçirdikten sonra ikinci gün annesinden müsaade alarak Yasonların evine gitti. Öğrendiği şey şu idi:

— Yason bir arkadaşile gezmeğe gitti. İki hafta kadar orada kalacak.

Kristine bitkin bir halde evine döndü. Yüzü sapsarı idi. Her yeri titriyordu.

— Hastayım.. diye yatağa düştü ve bir hafta humma nöbetleri içinde kıvrandı.

Bir gün Yason'un hemşiresini çağırdı. Kendisi okumak yazmak bilmiyordu Kıza kısa bir mektup yazdırdı. Yason'a gelmesi için yalvarıyor, hasta olduğunu, hasrete dayanamadığını bildiriyordu.

Aldığı cevap çok kısa idi. Yason: "Ne yapayım. Seni almama müsaade etmiyorlar. Gelmemden ne fayda bulacaksın. Beni unutman hepsinden iyidir.,.

Kristine bu mektubu alıp okuttuğu vakit ağlamadı. Bir an gözleri hiç bir şeyi görmez oldu. Sonra:

— Demek hepsi, bütün yeminler, sözler, vaitler hep yalan.. bütün dünya yalan.. diye söylendi.

Günler geçti ve köyün güneş yüzlü kızının gebe olduğu duyuldu. Babası kızını öldürmekten başka çare bulamıyordu.

Annesi dua ediyordu:

— Allahım Kristine'yi öldür ve ben onun ölümü için karalar giyeyim..

Fakat ne baba kızını öldürebildi, ne de Allah ona kıydı. Güzel, nur topu gibi yavru ise bu evin ine bir ölüm havası getirdi.

IV

Günler geçiyordu.

Bütün köy, hep bu meselenin dedikodusile meşguldü. Ne Datia, ne de Marika komşularile konuşamaz olmuşlardı. Herkes onları tahkir ediyor ve kazara mukabele edecek olsalar:

— Oh, oh,, bir de söz söylüyorsun. Güzel kızını evinde saklamaktan da iftihar duyuyorsun.

Karşılığını alıyorlardı.

Her evde Kristine konuşuluyordu:

— Olur şey değil. Kız işini pişirmiş, bizim bir şeyden haberimiz yok. Bir defa da görülmemişler..

— Şimdi hiç bir şey olmamış gibi de yaşıyorlar.

Bunlara benzer neler de neler.. ve hepsi Kristinenin kulağına geliyordu. Onun için ne kiliseye, ne ana ve babasına yardım için tarlaya gidebiliyordu. Bütün günleri evde beşik sallamakla geçiyordu. Çok defa kendini öldürmeği düşünüyor, fakat yapamıyordu. Her gün istediği ölüm ise kendiliğinden geldiği yoktu.

Babası da ondan az üzüntülü değildi. O da bütün köylünün yüzünden düşmüş, başı önüne eğik geziyor, ağzını bıçaklar açmıyordu. Evde bir kaç kere kızının ağladığını duydu. Bir defasında:

— Duymıyayım, dedi ağladığını, zaten deli gibiyim, Allaha yemin ediyorum, ki bir gün seni öldürebilirim Onun için sesini duyurma bana.

Datianın çok defa Kristinenin saçını başını yolduğu da oluyordu.

Kristine bütün bunlardan sonra kendine hâkim olamıyor; sesinin duyulmıyacağı köşelere kaçıyor ve söyleniyordu:

— Ne yapayım, göz yaşlarım durmuyor. Ağlıyabiliyorum. Onu da esirgiyorlar.

Bütün köy içinde onu teselli eden bir kız vardı: Mariane.

— Ne yapalım, diyordu. Allah böyle yazmış.

(Devamı var)

Suikast davası dün tekrar başladı

Ankara, 4 (Vakıt muhabirinden)— Alman büyük elçisi Fon Papene suikast suçundan maznun Pavlof, Kornilof, Abdurrahman ve Süleyman hakkındaki mahkûmiyet kararının temyiz mahkemesi birinci ceza dairesi tarafından bozulması üzerine suçluların muhakemesine bugün saat 9.30 da tekrar başlandı.

Reis Sabri Yoldaş, azalar Reşat Bayramoğlu, Emin Böke, iddia makamında müddeiumumi Cemil Altay, muavini Kemal Bora hazır bulunuyorlardı.

Tercüman Eşrefe doğru tercüme yapacağı hakkında yemin ettirildikten sonra temyiz mahkemesi birinci ceza dairesi tarafından verilen bozma kararı okundu. Bu kararda Pavlofla Kornilofun 20, Abdurrahmanla Süleymanın ise 10 ar sene hapse mahkûm edilmelerine ve muayyen mahkeme masraflarının tahsiline ait Ankara ağır ceza mahkemesince verilen karar kısaca anlatılmakta ve suçluların temyiz mahkemesinde müdafaayı bizzat yapmak istedikleri, fakat ceza muhakemeleri usulü kanununun 318 inci maddesinin buna muhalif bulunduğu, avukat Şakir Ziyanın yazıhanesi bulunmadığından dolayı barodan kaydının silinmesinden ötürü mürafaada hazır bulunamıyacağı hakkındaki hususlar hikâye edildikten sonra şu hususlar tebarüz ettirilmekteydi:

1) Hâdisenin vukuu günü, İtalyan Macar sefarethaneleri arasında iki kişinin Çankaya istikametinde yukarı kaçtıklarına dair malûmat sahibi oldukları anlaşılan İtalyan sefareti kapıcısı ile Alman sefarethanesinde matmazel Rozanın şahit sıfatile dinlenmeleri, 2) Polis enstitüsü profesörlerinden Payonun tabibiadli Behçet ile beraber hazırladıkları raporun okunulması, 3) Suçlu Pavlof ve Kornilofun Ömeri bir suç işlemeğe teşvik etmeleri hususunun daha kuvvetli delil ve emarelerle gösterilmesi.

Temyiz kararının okunması bittikten sonra reis türkçe bilmiyen maznunlara temyiz kararına muttali olup olmadıklarını veya bunu ayrıca izaha lüzum olup olmadığını sordu. Pavlofla Kornilof bu karardan tamamen haberdar olduklarını, ayrıca tavziha lüzum olmadığını bildirdiler.

PAVLOF İTİRAZ EDİYOR

Bundan sonra mahkeme reisi temyiz kararına uyulup uyulmaması hususunda ne düşündüklerini maznunlara sordu:

Pavlof:

— Bozma kararını kabul ediyorum. Ancak bir iki nokta üzerinde maruzatta bulunacağım, dedi ve şunları ilâve etti :

— Suikastın vukubulduğunu Ömer ve Süleymanla tanışmadığımı bundan başka usul bakımından da daha bazı noksanlar olduğunu temyiz mahkemesine vaki müracaatımda anlatmıştım. Halbuki temyizin kararında bunlardan hiç bahis yoktur„

Reis, temyiz kararının tetkik veya tonkid etmenin mahkemenin vazifesi cümlesinden olmadığını, bu kararın münakaşa mevzuu olamıyacağını Pavlofa tercüman vasıtasile anlattı Pavlof cevap olarak:

— Ben de bu kararı münakaşa etmek istemedim.Reis bey sorduğu için ben de mütaleamı bildirdim. Diğer taraftan bu karara uyulup uyulamıyacağı meselesine gelince bu davaya başka bir heyeti hâkimenin bakması talebinde bulunacağım.„ dedi.

Reis temyiz mahkemesinin bu davayı isterse ayni mahkemeye, isterse ayni derecede başka bir mahkemeye gönderebileceğini söyledi. Ve Pavloftan reddi hâkim kararı isteyip istemediğini sordu.

Pavlof şu cevabı verdi:

— Mahkeme tahkikatını doğru yürütmemiştir. Türk ceza usulü muhakemeleri kanununun 236, ve 237 inci maddelerine muhalif hareket edilmiş, maznunlar dinlenmeden delillerin tesbitine geçilmiş ve bu tetkikat gazetelerde ilân olunmuştur. Bu neşriyat üzerine şahitler burada şahadette bulunmuşlar ve mevcut vesaike göre beyanat yapmışlardır. Bu nokta kanuna muhaliftir.

İkinci bir sebeb olarak diyebilirim. Süleyman aklı başında bir adam olduğu halde hazırlık tahkikatında verdiği ifade mahkemede okunmak suretile iktifa edilmiş ve ceza usulü kanununun "maznunların sorgusu yapılması lâzımgeleceği,, hakkındaki hükmüne riayet olunmamıştır.„

REİSİN PAVLOFA İHTARI

Reis Sabri Yoldaş bu hususların reddi hâkim sebebi teşkil etmediğini ve bu gibi itirazları tekrar etmemesini Pavlofa ihtar ederek:

— Bizim başka işlerimiz var onların başka işleri olmayabilir dedi.

Pavlof cevap olarak: "Red sebebleri meyanında mahkemece dinlenmesine lüzum bulunduğu ve mahkemenin bu izahatı dinlemeğe mecbur olduğunu beyan etti. Bunun üzerine müddeiumumi muavini söz olarak:

"Pavlofa usule muhalif harekette bulunduğunu ihtar ederek tahkikata ait delillerin ve vesaikin evvelce okunulmasile usule muhalefet yolundaki mütaleanın yerinde olmadığını söyledi ve reddi hâkim meselesinde Pavlofun afaki sözlerle mahkemeyi işgal ettiğini beyan ederek kanunda red sebeblerinin okunulması suretile Pavlofun bu sebeblerden hangisine uyarak reddi hâkim talebinde bulunduğunun sorulmasını mahkemeden istedi.

Gereği düşünüldü: Maznun Pavlofun ceza mahkemeleri usulü kanununun 21 ve 23 üncü maddelerinde yazılı red sebeblerine tamamen vâkıf olduğunu beyan etmesine rağmen bu sebebleri söylenmesine söz birliğile karar verilerek tefhim kılındı.

RED SEBEBLERİNİ HAKİMLER HEYETİ AYIRSIN

Pavlof oturduğu yerden ayağa kalktı ve şunları söyledi:

— Müsaade ederseniz ben izahatta bulunayım da bunların hangisi red sebebidir onu lütfen hâkimler heyeti ayırsın. Süleymanın şifahî olarak mahkeme huzurunda dinlenmemesi usulün 244 üncü maddesine muhaliftir. Ehlivukuf duruşma esnasında dinlenmiş değildir.

Gene ayni madde ehlivukufun şifahen dinlenmesini de âmir bulunmaktadır. Tahkikat daha bitirilmeden evvel mahkeme kararını vermiştir. Bu ne adalet ne de kanuna uygun bir keyfiyettir. Mahkemenin verdiği karar bu bakımdan usulün 257 inci maddesine aykırıdır. Serdedilen delillerin tahkikata ve dosya münderecatına uygun olması lâzımgelir. Halbuki bunların bir kısmı tahkikat dosyası münderecatına uygun değildir. Mahkeme bunların bir kısmını kendisi uydurmuştur. Şahit Fahri Uçarın bahis mevzuu ettiği renk ve şekilde Sovyet sefareti arabası yoktur. Sovyet sefareti Fahri Uçarın söylediği şekilde bir araba sahibi bulunmadığını resmen Türk hariciyesine bildirmiştir. Halbuki bu ifade dahi mahkemede aynen kabul edilmiştir.

Usulün 265 inci maddesine göre mahkeme kararları isbat edilmiş vakıalara dayanır, halbuki bu karar sabit olmıyan vâkıalara istinat etmektedir. Eylül 1941 de Kornilof Ankarada olmadığı halde mahkeme bu tarihte Kornilofun Ankarada bulunduğunu Süleymanla görüştüğünü kabul ediyor. Ve buna göre bir karara varıyor. Yirmi Türk memur şahit, Kornilofun eylül 1941 de Ankarada olmadığını isbata hazırdır.

Bu esaslarla mahkeme sabit bir fikre saplanmış hissi hareket ederek bitaraf olmadığını göstermiştir. Onun için reddi hâkim talebinde bulunmaktayım.

Diğer taraftan iddiamı kuvvetlendirmek bakımından şunu da kısaca söylemek isterim ki bu mahkemede Şakir Ziya gibi bir adam avukat olarak bulunmuş ve muhakeme esnasında daima anti Sovyetik bir propaganda yapmış ve bu propagandanın yapılmasına da yüksek mahkemeniz müsaade etmiştir .

Reis — Muhakeme bittikten sonra sonradan alınan karar üzerine onun avukatlık yapmasına müsaade edilmemiştir. Evvelce bu husus bilinmiyordu, dedi.

KORNİLOFUN İTİRAZLARI

Bundan sonra diğer maznun Kornilof ayağa kalkarak türkçe yazdığı yazıyı okudu. Ayni mütalealarý ileri sürerek dedi ki:

— Müddeiumumî muavini Kemal Bora tahkikatı şahsan idare etmiş müdafaa haklarımıza ciddî zarar vermiştir. Bir taraflı ve mesuliyetli bir tahkikat yapmıştır. Usul kanunu müteaddit defalar inkâr etmiştir. Muhakemenin cereyanı sırasında bu usule muhalefet tashih edileceği yerde ısrar edilmiş ve arkadaşım Pavlof hakkında bir takım uydurma hikâyelerle mahkûmiyeti istenmiştir. Bu suretle temyiz mahkemesi birinci ceza dairesinin kararından da anlaşılacağı gibi tahkikat tam ve dürüst olarak yapılmamıştır.

Bu suretle Türk ceza muhakemeleri usulü kanununun 135 ve 234, 236, 237, 144, 246, 247 inci maddeleri ihlâl edilmiştir. Mahkemece verilen karar muayyen ve müşterek esaslara bağlanmadığı takdirde hatalı olur. Ayni cümleden olarak fon Papene suikast yapıldığı sarih olarak kararda anlatılmamıştır. Pavlof ve Kornilofun Abdurrahman ve Süleymanla tanıştığı tesbit edilmemiştir. Ömer bir hoca oğlu ve sünnetli olduğu halde berhava olan adamdan kalan parçadaki tenasül uzvu sünnetsiz olarak görülmektedir. Ömerin akrabası ve teyzesi Ömerin herhangi bir ameliyat geçirmediğini söyedikleri halde ölen şahsın karnından kalan bir parçada ufak bir ameliyat geçirmiş olduğu raporla sabittir.

Reis burada Kornilofun sözüne müdahale etti:

"Ölen Ömer değil midir? O halde Ömer ne oldu diye sordu.„

Kornilof: "Ömerin nerede olduğunu ben bilmiyorum. Söylemek istediğim şey ölen adamdan kalan parçalarla Ömerin hüviyeti arasında bir benzerlik olmayışıdır. İlk tahkikat sırasında bunu açıkça bildiren müdafaa şahitleri de ısrarımıza rağmen dinlenmemiştir. Bunun gibi ölen adamın yaşı, boyu vesair hususlarile Ömer arasında herhangi bir münasebet dahi yoktur.

Fon Papene suikast yapıldığı ve Pavlofla Kornilofun Ömerle tanıştığı en katî bir şekilde tesbit edilmedikçe ve bu hususlar aydınlanmadıkça verilen kararlar bitaraf değildi ve reddi hâkim talebinde bulunmamız da yerinde bir talep olur.

ABDURRAHMANLA SÜLEYMANIN SÖZLERİ

Abdurrahmanla Süleyman temyiz kararına uyulmasını istediler. Süleyman da reddi hâkim talebinde bulundu ve mahkemenin bu davada bitaraf olmadığını söyledi.

Mahkeme reisi iddia makamına dönerek ne diyeceğini sordu. Müddeiumumi Cemil Altay dedi ki:

— Ceza muhakemeleri usulü kanununun hâkimlerle zabıt kâtiplerinin redleri istenilebileceği hakkında sarahati ihtiva etmekteyse de mahkeme azasından olup da müddeiumumiyi temsilen çıkan muavinlerin reddi caiz olmadığını açıkça bildirmektedir.

Suçlulardan Kornilof arkadaşım Kemal Boranın reddi hakkındaki talebi yerinde değildir. Pavlof ve Kornilof iki gün evvel memuriyetimiz vasıtasile temyiz mahkemesi müddeiumumiliğine hitaben yazdıkları tasbihi karar mahiyetinde görünen arzuhallerinde bugünkü sözlerini aynen tekrar etmişler, bu da tetkike tabi tutularak reddedilmiş ve bu karar kendilerine bildirilmiştir. Ancak bugün isim tasrihi suretile heyeti hâkimenin reddini bu sebeblere istinat ettirmektedir.

Bu sebeble kanunun tayin ettiği reddi hâkim talebine hiçbir suretle esas teşkil etmezse de reddihâkim hakkında bu mahkemenin bir karar vermeği salâhiyeti olmadığından red sebebleri salâhiyetli mercide tetkik olunmak üzere dosyanın müddeiumumiliğe iadesini talep ederim.

Hâkimler heyeti on beş dakika kadar süren kısa bir fasıladan sonra şu kararı verdi:

"Her ne kadar maznunlardan Pavlof ve Kornilof Süleymanın zabıtnamede yazılı gösterdikleri red sebebleri kanunen hâkimin reddini mucip sebeblerden değilsede bu ciheti tetkik edip bir karar vermek usulen merciine ait bir keyfiyet bulunduğu sebeble ilk önce red talebinin hallinden sonra duruşmaya devam edilmek üzere dosyanın tetkik merciine gönderilmesini teminen müddiumumiliğe tevdiine ve duruşmanın bu sebeble 18.11.942 çarşamba günü saat dokuz buçuğa bırakılmasına söz birliğile karar verildi .

— 124 — Harunurreşid'in Oğulları

Hükûmdar, mültefit bir tavırla oturmalarını söyledi.

Melefan Sadûn diz çökerek hükûmdarın önünde başı eğik bir halde oturdu.

Elemin, ona dönerek seslendi:

— Polis âmirimiz, senin müneccimlerden olduğunu söylüyor.

Sadûn, terbiyeli bir tavırla cevap verdi:

— Efendimizin kölelerindenim.

— Müneccimlikle keşfettiğin şeyler doğru çıkıyor mu?

— Efendimize keşfettiğim şeyleri doğru söylerim.. Bu ilmin usulünden ayrılmamak şartiyle gizli kalmış birçok hakikatleri meydana çıkarabilirim.. Hükûmdar efendimiz bunlara inanıp inanmaması kendisine ait bir meseledir.

Genç hükûmdar; bu sözleri işitince gözlerini İbni Mâhana çevirerek müneccimi imtihan etmek istediğini ima etti. Bunun üzerine polis âmiri müneccime seslendi:

— Sayın vezirden, hükûmdar efendimize bir mektup gelmiş, onda Tus şehrinde neler yaptığını anlatıyor.. Yapılan bu işlerin ne olduğunu keşfedebilir misin?

Emin; müneccime sorulan bu suali beğendi. Sadûna dönerek:

— Ya müneccim! dedi. Haydi bakalım bize göster marifetini.. Vezirimin mektubundaki tafsilâtı anlat.

Melefan Sadûn, hürmetle başını eğdi. Sonra cebinden el yazması bir kitap çıkardı. Bir taraftan birşeyler okuyormuş gibi dudaklarını kımıldatmağa bir taraftan da o kitabın yıpranmış yapraklarını karıştırmağa başladı. Öylece bir iki dakika durduktan sonra gözlerini Elemine çevirdi:

Harunurreşid'in Oğulları — 121 —

— İnşaallah vezir oğluna girmek için müsaade verilmez de, o da bizden farksız olduğunu anlasın.

Yolunda temennilerde bulunuyordu.

İbnül Fadıl ise, babasının nüfuzuna güvenerek muhakkak huzura kabul edileceğinden emindi. Netekim çok geçmeden mabeyinci geldi. Gülümsiyerek:

— Arzu ederseniz buyurun! dedi.

Vezirin oğlu, Sadûn ile beraber içeriye girdiler. Ayakkabılarını çıkararak vestiyer vazifesini gören dolabımsı bir yere koydular. Sonra kıymetli halılarla döşenmiş olan bir koridoru önlerinde yürüyen mabeyinci ile geçtiler. Ve nihayet gayet kalın ve süslü ipekten yapılmış bir perde ile örtülü olan bir salonun kapısına geldiler. Burası, Eminin oturma odası idi.

Mabeyinci perdeyi hafifçe aralayarak seslendi:

— Efendimiz İbnül Fadıl ile arkadaşı kapıda, emrinizi bekliyorlar..

Genç hükûmdar Emin'in sesi duyuldu.

— Girsinler.

— 28 —

ELEMİN'İN MECLİSİ

Genç hükûmdar Elemin, salonun nihayetinde abanozla fil dişinden yapılmış bir tahtın üzerinde oturmuştu.

Bu taht, Elmansurun zamanından kalma idi.

Abbasilerin Elmansurdan sonra gelen hükûmdarları, altından yapılmış ve kıymetli mücevheratla süslenmiş tahtlar üzerinde oturmayı âdet edindikleri halde yeni genç

İstanbul defterdarlığından

Hesap No.	Adı	İşi	Adresi	Matrahı	Kazanç	Buhran	F. Z.	Cezası	Senesi
45	Süleyman M·h·net Tok	Kahveci	Camcıal, ordu cad. 108	18.00	5.35	1.07	—	—	939
45	Süleyman Meh.net Tok	Kahveci	Camcıal, ordu cad. 108	18.00	5.47	1.09	—	—	939
96	Bahaeddin Toptaş ve Hüseyin	Terzi	Dişbuğdaycılar 17	600.00	128.78	85.75	İtiraz komisyonunca tasdik		940
108	İbrahim Takyeci oğlu	Kasap	Kemalpaşa ordu cad. 25	26.25	2.17	.43	—	39	939
1000	Süleyman oğlu Kuyaş	Sayacı	Bayazıt Sahrınçlıhan 35/1	12.00	1.00	.20	.50	18	942
1000	Garbis Ohanyan	"	" "	24.00	.08	.02	.04	—	942
1000	Garbis Ohanyan	"	" "	12.00	.88	.18	.44	—	942
45	İsa Özbulut	Kahveci	Camcıali ordu cad 108	18.00	1.35	.27	.34	—	940
207	Osman Mordahan	Ardiye	Süleymaniye Fuat P. 45 No.	112.50	26.36	5.27	13.18	6.72	942
239	Refat Yürür	Mobilyacı	Bayazıt Lütfullah S. 43	27.00	4.29	.86	2.14	1.09	942
239	Refat Yürür	Mobilyacı	Bayazıt Lütfullah S. 43	27.00	.70	.14	.35	.18	942
58	Ahmed Nuri Tekin ve Ali Oğuz	Bakkaliye	Balabanağa ordu cad. 248	225.00	25.9'	5.18	12.95	—	941
42	Kadri oğlu Reşit Biçer	Sobacı	Kemalpaşa Şehzade 159	90.00	13.46	2.69	6.73	—	941
17	Hüseyin Özer	Kömürcü	Molla Hüsrev Vefa cad. 94	22.50	3.81	.76	1.95	.97	941
334	Kâşif oğlu Yahya Alakas	Kunduracı	Hakkâklar 57 No.	36.00	3.06	.61	1.53	.78	942
601	Ahmed Lâlerenk	Terlikçi	Bayazıt Yolgeçen han 12/3	45.00	12.32	2.46	6.16	3.14	941
946	Ohannes Çavuş		Bayazıt Okucular 34/1	24.00	7.20	1.44	3.60	—	941
855	Bekir Boyacı		Bayazıt Büyük Çatal han 13	63.00	12.82	2.56	6.41	3.27	941
572	Serkis Ürküplü		Bayazıt Kökçüler 6 No.	121.50	22.72	4.54	11.36	5.7'	941
543	Ohanes oğ. Karabet	Pastırmacı	Bayazıt Okcular 78 No.	15.00	.12	.02	.03	.02	941
540	Ali Melemez	Gramofon tamiri	Bayazıt Okcular 40 No.	60.00	6.86	1.37	3.43	—	941
995	..aret oğlu Hrant	Kunduracı	Bayazıt Okçular 46/2No.	15.00	.30	.06	.07	.06	941
2937/1	Hüseyin Cemil	Kahveci	Çarşı bodrum han kat 1.39	3.27	3.27	.65	.82	—	941
3269	Aram Mumcuyan	Kunduracı	" Sıra odalar kat 2.6/1		2.72	.54	1.36	.69	942
2589	Agop Gürses	"	Çarşı Alipaşa han 38 No.		3.67	.73	.92	.80	941
3015	Mehmet Şendil	"	Çarşı Bodrum han üst kat 32		4.02	.80	2.01	1.02	941
2604	Ömer Zeki Çelenk	Sayacı	Çarşı Alipaşa han kat 2-5		.74	.15	.37	.19	941
2084	Osman İzmirli	Kasketçi	Çarşı Yağlıkcılar 84 No.		7.04	1.41	1.76	1.53	941
524	Tahir Kayaalp	Bilezik ta.	Sıra odalar 4 No.		2.62	.52	1.31	.67	941
1805	Nesim Salis	Halıcı	Çarşı Zincirlihan 20 No.		3.44	.69	.86	—	941
603	Arsen Tokatlı oğlu	Bakkal	Çarşı Takyeciler 13.15 No.		3.80	.76	.95	.83	941
2961	Hüseyin Başar	Marangoz	Çarşı Bodrum han kat 1.26		23.44	4.69	11.72	.47	942
594	İbrahim Denktaş	"	Çarşı Kolancılar 20 No.		4.88	.98	1.22	1.06	941
3079	Manuk Keşiş oğlu	T. terci	Çarşı Tarpuşcular		7.89	1.58	3.94	.29	942
2598	Vahdettin Tuna	Kunduracı	Alipaşa han 67 No.		8.65	1.76	4.32	2.20	941
1713	Hilmi Güran	Cam elmascısı	Çarşı Kalcılar 32No.		2.03	.41	.51	.44	941
1775	Kirkor Agopyan	Kundura ta.	Çarşı Acıçeşme 2 No.da		1.54	.31	.38	.38	941
2676	Said Aydaç	Yorgancı	Çarşı Hatip Emin han K/2 - 19		.75	.15	.37	.19	942
2665	Temel Atayüz	Hallaç	Çarşı Hatip Emin han 8 No.		6.75	1.15	3.37	1.72	942
2665	Temel Atayüz	Hallaç	Çarşı Hatip Emin han 8 No.		1.09	.22	.59	.28	942
2076	Hüseyin Gündoğdu	Kahveci	Çarşı Yağlıkçılar 66 No.		15.75	3.15	7.87	—	942
2076	Hüseyin Gündoğdu	Kahveci	Çarşı Yağlıkçılar 66 No.		1.33	.27	.66	.34	942
481	Artin Evcimen	Börekçi	Çarşı Çuhacı han S. 7 No.		8.98	1.80	4.49	—	942
407	Artin Evcimen	"	Çarşı Mahrazacılar 33 No.		16.89	3.38	8.44	—	942
2664	İzzet Genç	Hallaç	Çarşı Hatip Emin han K/2.7		4.50	.90	2.25	—	942
2664	İzzet Genç	Hallaç	Çarşı Hatip Emin han 78No.		.73	.15	.36	.19	942
1085	Hasan Yüsel	Gramafoncu	Çarşı Feraceciler 15 No		14.11	2.82	7.06	3.60	941
1141	İhsan Bıçakçı	Hurdavatçı	Çarşı Zenneciler 44 No.		1.62	.22	.40	.35	941
1140	İhsan Bıçakçı	Hurdavatçı	Çarşı Zenneciler 44 No.		.81	.16	.20	.18	941
2995	Ziya Özcan	Kunduracı	Çarşı Bodrum han K/2 No. 22/1		2.33	.47	1.16	.59	942
2964	Karnik Bayram	Marangoz	Çarşı Bodrum han 33 No		5.86	1 17	1.46	—	941
2569	Ahmed Avcı	Mobilya yapıcı marangoz	Ç. Alipaşa han K/1-14		6.04	1.21	3.02	—	942
2569	Ahmed Avcı	Mobilya yapıcı marangoz	Ç. Alipaşa han K/1-14		1.97	.39	.98	.50	942
3055	Halil	Somyacı	Çarşı Yarım taş han kat 1.8 No.		.67	.13	.17	.15	941
3317	Yervant Ezgil	Kuduracı	Çarşı Kürkçüler 11-12 No. nın üstü.		4.63	.93	1.16	1.01	941
3159	Aziz Öz iki	T. terzi	Püskülcüler 10.12 No.		9.00	1.80	4.50	—	942
3159	Aziz Öz iki	T. terzi	Püskülcüler 10.12 No.		.76	.15	.38	—	942
1751	Bayram Ayak	Eski elbiseci	Çarşı Tuğcular 9 No.		4.50	90	2.25	—	941
881	Ali Rıza Taşdöken	Kahveci	Çarşı Kazalar 5 No.		6.47	1 29	1.62	1.41	940
13	İbrahim Kirici	Kahveci	Kasımpaşa Kulaksız Gümrük S. 41 No.	Hayvanlar vergisi At-adet 4 5.00				10 00	942

Bayazıt Maliye Şubesi mükelleflerinden yukarıda adı: işi ve eski adresleri yazılı eshas yeni adreslerini bildirmemiş ve yapılan araştırmalar-da da bulunamamış olduklarından hizalarında gösterilen senelere aid kazanç ve hayvanlar vergisi ve zamlarını havi ihbarnameleri kendilerine bizzat tebliğ edilememiştir. Tebliğ yerine geçmek üzere keyfiyet ilân olunur. (1090)

Deniz fabrikaları umum müdürlüğünden

Gölcük deniz fabrikaları için dökümcüye ihtiyaç görüldüğünden isteklilerin iyilik kâğıdı ve bonservisalerile imtihan edilmek üzere genel müdürlüğe müracaatları. (1006)

* * *

Buhar makineleri, dizel ve benzin motörleri tamiratında çalıştırılmak üzere birinci sınıf tesviyecilere ihtiyaç vardır. Talip olanların bonservis ve iyi hal kâğıtlariyle birlikte imtihan edilmek üzere Gölcük deniz fabrikaları genel müdürlüğüne müracaatları. (1005)

SAHİBİ: ASIM US — Basıldığı yer: VAKIT MATBAASI
Umumi Neşriyatı idare eden Refik Ahmet Sevengil

hükümdar her nedense Elmansurun tahtına oturmayı tercih etmişti.

Salon, en nadide halılarla döşenmiş, sağ ve sol taraflarına sedirler, iskemleler kurulmuştu.

Elemin, hâlâ biat gününde giydiği elbiselerle duruyordu. Tebrike gelenlerin arkası kesilmediği için o, bu tarihi elbiseleri çıkarmamıştı.

İbnül Fadıl ile Melefan Sadûn içeriye girdikleri zaman, hükümdar, polis âmiri İbni Mâhan ile karşı karşıya ve âdeta lâübali bir tavırla konuşuyordu.

Bu lübalilik her halde vaktiyle beraber yaptıkları zevk ve sefa âlemlerinin zamanından kalma idi. İbni Mâhan, Eminin karşısında, Harunurreşidin huzurunda takındığı tavırları bırakmış, genç hükümdarla âdeta bir arkadaş gibi görüşüyordu.

Emin, İbni Mâhana çok itimat ettiği için gerek onu ve gerek Elfadıl İbnürrebii çok seviyordu.

Onlara danışmadan birşey yapamıyordu. O sabah. Emin, Elfadıldan, Harunurreşide ait eşyalarla beraber pek yakında Bağdada geleceğini anlatan bir mektup alınca, genç hükümdar bu işe ehemmiyet verdi. Derhal polis âmirine haber yollayarak meseleyi açmıştı.

İşte o sıralarda mabeyinci gelip, İbnül Fadıl ile bir arkadaşı kapıda huzura girmek için beklediklerini Elemine söyledi. Bunun üzerine genç hükümdar mabeyinciye İbnül Fadılın yanındaki arkadaşının kim olduğunu sordu. O da:

— Kıyafetinden Horan ülemasından birisine benziyor. Ya haham veyahut da Melefan olacak!..

Emin meraklandı:

— Ne istiyor?

Orada bulunan İbni Mahan, İbnül Fadıl ile gelen adamın Melefan Sadûn olduğunu anladı. Gülümsiyerek hükümdara döndü:

— Zannedersem bu adam Melefan Sadûn olacak. Bu zat harikulâde bir adamdır. Gaibten haber vermek husununda üstaddır.

Emin, bu sözleri işitince:

— Onu tanıyor musun! dedi.

İbni Mâhan:

— Eğer bu adam Melefan Sadûn ise onu tanırım. Onunla geçen gece tanıştım. Mucize denecek kadar harikulâde keşifleri vardır.

Emin başını salladı:

— Ben bu gibi şarlatanlara hiç güvenim yoktur.

— Bu adam şarlatan değil, müneccimdir.

Emin müştehzi bir tavırla:

— Bizde müneccimler çoktur ama, doğru söyleyenler azdır.

— Göreceksiniz bu adam, başkasına benzemez, eğer kendisine huzurunuza girmek için izin verirseniz size ne garip şeyler anlatacaktır. Bu adamı bir deneyelim bakalım.

Genç hükümdar, bu teklifi kabul ederek mabeyinciye içeri almalarını söyledi. O da dışarıya çıkarak İbnül Fadıl ile Melefan Sadûna huzura girebileceklerini kendilerine söyledi.

Biraz sonra önde İbnül Fadıl arkada Sadûn olmak üzere hükümdar Eminin huzuruna girdiler. Onu selâmladıktan sonra ayakta beklediler.

Bugünkü radyo

7.30 Program ve memleket saat ayarı. 7.32 Vücudumuzu çalıştıralım. 7.40 Ajans haberleri. 7.55. 8.30 Karışık program (Pl.) 12.30 Program ve memleket saat ayarı. 12.33 Müzik (Pl.) 12.45 Ajans haberleri. 13.00 13.30 Şarkılar. 18.00 Program ve memleket saat ayarı. 18.03 Çifte Fasıl. 19.00 Konuşma 19.15 Dans müziği (Pl.) 19.30 Memleket saat ayarı ve Ajans haberleri. 19.45 Serbest 10 dakika. 19.55 Şarkı ve türküler. 20.15 Radyo gazetesi. 20.45 Müzik 21.00 Konuşma. 21.15 Müzik Sohbetleri. 21.45 Radyo senfoni orkestrası. 222.30 Memleket saat ayarı, Ajans haberleri ve borsalar. 22.45. 22.50 Yarınki program ve kapanış.

ŞEHİR TİYATROSU

Saat 20.30 da
DRAM KISMI
Nuh
KOMEDİ KISMI
Asrileşen Baba
Cumartesi ve Pazar günleri 15,30 da Matine
Her Perşembe saat 16.30 da tarihi matine

Şubeye davet

Eminönü As. şubesinden:

Şubemizde mukayyet emekli, yd. subay ve As. Me.ların sıhhi durumları tesbit edilmek üzere bildirilen günlerde şubeye müracaatları ilân olunur.

3.11. 942 den 10. 11 912 ye kadar : Piyade 11. 11 942, 16. 11. 942, Topçu,, 17. 11. 942,, 25. 11. 942 Süvari ve hava, 26. 11. 942 30. 11. 942 İstihkâm ve muhabere. 1. 12. 942 : 10. 12. 942 Lv. Jan. Dmy. ve Nk., 11. 12. 942 : 20. 12. 942 Tbb., disci, eczacı, ve veteriner. 21. 12. 942 : 21 12. 942 ye kadar muhtelif sınıflar.

* * *

Fatih Askerlik Şubesinden:

Vize askerlik şubesi mıntakasından Fatih askerlik şubesi mıntakasına naklen gelerek Fatih Otlukçu yokuşu Şehremini mahallesi Hüseyin Remzi sokak No: 83 de oturduğunu söyleyen ve bu adreste bulunamayan Piyade Asteğmeni Ziya oğlu Kemal (13097) nin hemen şubeye müracaatı, müracaat etmediği takdirde 1076 sayılı kanunun ma I dei hususuna göre hakkında muamele yapılacağı ilân olunur.

Bir Kal..as Romanı

Birçok yabancı dillere ter... edilmiş olan bu eser. Niyazi ... met tarafından doğrudan ... yo Gürcü dilinden tercüme ... niştir. Baştan sona kadar ... macera ve kahramanlık men... leri ile dolu olan bu nefis ... Türk matbuatında ilk nümune...

Fiyatı 40 kuruş olan bu ... ilânı kesip getirenlere Vakıt ... bevinde yüzde 50 tenzilatla ... ruşa verilmektedir

Mevcudu azalmı...

KAYIPLA...

Hayriye lisesinden aldığım ... 9. 942 tarihli ve 2827 sayılı ... nameyi zâyi ettim. Yenisini ... ğımdan eskisinin hükmü yok...

Sınıf: 10 No. 923 Mehmet ...

* * *

Tekaüt cüzdanımı ve mühür... kaybettim; yenisini istida ... den hükmü yoktur. (41562)

Ziya Serde...

* * *

Devren satın almış olduğum ... muamelesi derdesti ikmal bul... (4249) plâka sayılı kamyon... senelik fennî muayene cüzd... zâyi ettiğimden, yenisini alac... Eskisinin hükmü olmadığı ilân ... nur. (41563).

Ortaköy Cavid ağa mah... Eski Türk sokak numara (7) d... li Selâmi.

* * *

İstanbul Evkaf müdürlüğün... almakta olduğum tekaüt maaş... 3 Nolu cüzdanı ile tatbik mü... mü zâyi ettim.

Yenilerini alacağımdan eski... nin hükmü yoktur. (41558)

Feristade Bay...

* * *

Bakırköy nüfus memurluğun... aldığım nüfus kâğıdım ile Edi... hudut taburundan aldığım ve ... tih askerlik şubesinde kayıtlı ... kerlik tezkeremi zâyi ettim. Ye... sini alacağımdan eskisinin hük... yoktur. (41560)

Unkapanı: Zeyrek caddesi ... numarada ahçı Hamdi yanında ... tamonili *Mehmet oğlu 322 tevel... lü Kâmil Sağ.*

Belediye Sular İdaresinden:

Su sayaçlarını soğuğa karşı muhafaza için şimdiden tedbir alın... rını sayın abonelerimize tavsiye ederiz. (1095)

İstanbul Belediyesi ilânları

İtfaiyeye ait Boğaziçi motörünün tamiri açık eksiltmeye konulmuş... tur. Keşif bedeli 3438 lira 50 kuruş ve ilk teminatı 257 lira 88 kuruş... Keşif ve şartname Zabıt ve Muamelât Müdürlüğü kaleminde görülebilir... İhale 20.11.942 Cuma günü saat 14 de Daimi Encümende yapılacaktır... Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektupları ve kanunen ibrazı la... zımgelen diğer vesikalarile ihale günü muayyen saatta Daimî Encümen... de bulunmaları. (1094)